

Poslání o. s. SANANIM

NEHCEME lhostejně míjet ty, kteří ztratili víru v sebe, druhé, lidskou existenci. Ty, kteří na své cestě životem hledali útočiště u drogy a poznali i její odvrácenou tvář, jež se objevuje s neúprosnou logikou – tvář utrpení, bolesti, samoty, nesvobody a smrti.

CHCEME podat pomocnou ruku všem, kteří na to čekají a volají SOS. A varovat ty, pro něž je droga symbolem magického neznáma romantické vzpoury, únikem z nepřátelské skutečnosti.

Úvodem

Vážení kolegové, přátelé, spolupracovníci,
je mi ctí, že vás takto mohu oslovovat již dvacet let. Je to opravdu tak, občanské sdružení SANANIM vzniklo před dvaceti lety. Při plánování akcí na rok 2010 jsme předpokládali, že budeme celý rok slavit, avšak... Na oslavy nám nezbyl čas a hlavně energie.

Důvodem byla skutečnost, že v rámci předvolebních slibů a kampaní bylo zneužito přestěhování našeho Kontaktního centra z Prahy 7 do Prahy 5. Vzhledem k tomu, že v roce 2010 byly volby jak parlamentní, tak komunální, byl celý proces velmi vyčerpávající. Nejhůře jsme se však vyrovnávali s extrémní netolerancí projevovanou vůči osobám závislým na návykových látkách, a tedy nemocným, a to i od některých politiků. Tyto negativní emoce vůči našim klientům se přenášely také na nás jako původce zla, takže naše zařízení bylo vystaveno celé řadě útoků – měli jsme rozbitá okna, dveře, posprejovanou fasádu, pravidelně jsme uklízeli fekálie a naši pracovníci museli čelit i útokům slovním.

Přesto však v duchu slavné literární postavy tety Kateřiny ze Saturnina musím konstatovat, že vše zlé je i pro něco dobré a že v nouzi poznáš přítele.

Pracovníci Kontaktního centra vykonávali svoji práci ve velmi komplikovaných podmínkách kvalitně a efektivně, byli sobě navzájem i nám velkou oporou, a proto jim patří velký dík. Velmi děkuji vedoucímu Kontaktního

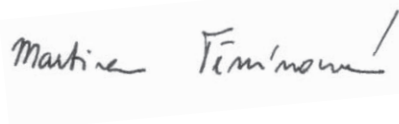
centra Tomáši Vejrychovi, výkonnému řediteli Jiřímu Richterovi a posléze i vrchnímu lékařovi Kamilu Kalinovi za účast na celé řadě složitých jednání a za zpracovávání velkého množství písemných podkladových materiálů. Děkuji také vedoucí Drogového informačního centra Veronice Maxové za náročné krizové PR a lidskou podporu.

Dále děkuji všem kolegům z dalších organizací, odborných společností, magistrátu hl. města Prahy, městských úřadů a ministerstev i našim donorům, kteří řešili danou kauzu objektivně a nezaujatě.

Největší dík patří Nadaci České spořitelny a jejím pracovníkům, které nám nejen pomáhaly hledat řešení krizové situace, hájily práva všech zúčastněných stran, ale také pomohly při zajištění mediace s obyvateli dané lokality.

Zásadně odmítáme všechny projevy netolerance vůči jakékoli minoritě, včetně osob drogově závislých, a budeme vždy hájit jejich lidská práva, stejně tak jako jejich práva zdravotně a sociálně postižených osob. Na druhé straně, pokud drogově závislí páchají trestnou činnost, musejí za ni nést stejnou odpovědnost jako členové většinové společnosti.

*PaedDr. Martina Richterová Těmínová,
předsedkyně správní rady o. s. SANANIM*

Handwritten signature of Martina Těmínová in black ink on a white background.

SANANIM

v roce 2010

Občanské sdružení SANANIM je v ČR jedním z nejstarších a dnes i největších nestátních poskytovatelů služeb v oblasti prevence, péče a léčby závislostí na nealkoholových drogách.

V současné době provozuje jedenáct hlavních zařízení – Terénní programy, Kontaktní centrum, Centrum ambulantní detoxifikace a substituce CADAS, Denní stacionář, terapeutické komunity Karlov a Němčice, Doléčovací centrum s chráněnými byty, Drogové informační centrum, Centrum pro osoby v konfliktu se zákonem, Pracovní a sociální agenturu, Poradnu pro rodiče – a realizuje řadu rozšiřujících a doplňujících projektů či programů. Mezi nejvýznamnější patří telematické poradenské a informační služby (Drogová poradna, Internetová primární prevence, Alkotest aj.), Romský terénní program a program pro matky s dětmi. Další projekty se zaměřují především na vzdělávání, primární prevenci, publikační činnost a zahraniční spolupráci. Významné jsou i všechny aktivity realizované v rámci samostatného právního subjektu (zřízeného a stoprocentně vlastněného sdružením) – SANANIM Charity Services, s. r. o. (Café Therapy, Charity Shop).

Činnost sdružení dnes zabezpečuje na 100 stálých zaměstnanců a 20 externistů.

I přes mnoho potíží, nezdarů a významné limity v oblasti finančního zabezpečení (v některých případech ohrožující existenci zařízení) můžeme rok 2010 považovat za úspěšný. Podařilo se nám získat finanční prostředky pro základní provoz programů a u několika projektů se podařilo zajistit také další zdroje, které jsme účelně investovali např. do základního materiálně-technického zabezpečení, vzdělávání, prohloubení odborné koncepce péče, zahraniční spolupráce či rozvoje jednotlivých programů. Z odborného pohledu je pak jednoznačné, že přes mnohdy naprosto zásadní finanční omezení některých projektů se podařilo udržet kvalitní a efektivní služby, které sdružení profesně staví na evropskou úroveň. Dokazují to nejen konkrétní výsledky naší práce, účast na plánování a realizaci vládní politiky, ale také naše aktivní působení v rámci evropských projektů.

KLÍČOVÉ CÍLE O. S. SANANIM

- **Poskytování efektivní, profesionální pomoci** osobám ohroženým drogovou závislostí v síti programů a služeb, které tvoří komplexní systém prevence, péče, léčby a resocializace.
- **Rozvoj** systému v oblasti poskytování specifických služeb.
- **Spolupráce** na místní i centrální úrovni při plánování a realizaci protidrogové politiky, včetně zahraniční spolupráce a změny pohledu veřejnosti na problematiku drogových závislostí.
- **Vzdělávání** laiků, profesionálů a paraprofesionálů v oblasti drogových závislostí.

FINANCOVÁNÍ A KONTROLA

Realizace všech programů a provoz zařízení jsou přibližně z 55 % finančně podporovány státními dotacemi a z 35 % dotacemi krajů či obcí. Ostatní prostředky, tedy asi 10 %, sdružení získává od soukromých subjektů, vlastní činností a v neposlední řadě také od českých a zahraničních nadací, fondů a programů. Na financování zdravotní péče v Centru ambulantní detoxifikace a substituce CADAS se částečně podílí i Všeobecná zdravotní pojišťovna, její úhrady však pokrývají pouze asi pětinu rozpočtu zařízení. Smlouva s ní byla i v r. 2010 naší jedinou smlouvou se zdravotní pojišťovnou.

Od počátku své existence SANANIM zachází se státními dotacemi průhledně a zodpovědně a v oblasti čerpání finančních prostředků se snaží o maximálně profesionální a transparentní přístup. Účetnictví sdružení prochází každoročně auditem a v r. 2010 se také podrobilo několika státním kontrolám (RVKPP, MS, MZ).

Stabilní, adekvátní a kontinuální financování však zůstává i nadále klíčovým problémem ovlivňujícím každodenní provoz a zejména rozvoj organizace, který bychom nebyli schopni zabezpečit bez již desetileté podpory generálního partnera sdružení – Nadace České spořitelny.

Pro rozvojové programy se v r. 2010 podařilo dále získat grant společnosti Johnson & Johnson (*Zdravotně-vzdělávací web e-Dekontaminace.cz*), tři granty z Evropského sociálního fondu (rok zahájení 2010; *Chráněné a podporované zaměstnání, rekvalifikace pro zefektivnění následné péče osob ohrožených závislostmi; Příprava a podpora vstupu na trh práce pro bývalé uživatele návykových látek a osoby ohrožené drogovou závislostí v konfliktu se zákonem; Praha – Vídeň, problematika zaměstnávání a pracovní integrace osob ohrožených drogovou závislostí*), sociální firma Café Therapy byla zařazena do projektu nadace VIA Akcelérátor (zahájen v prosinci 2010) a pokračoval projekt podpořený Nadací Sirius (*Komplexní program péče o děti závislých matek*).

Za naprosto zásadní považujeme skutečnost, že se přes velké obtíže podařilo udržet provoz v základním rozsahu a kontinuálně po celý rok, přestože státní dotace (kromě MPSV) byly opět převedeny až v červnu nebo v červenci 2010 (část dokonce až v říjnu) a některé byly navzdory sníženému rozpočtu a vysoké efektivitě projektu kráceny na 50 %. V průměru jsme získali ze státních dotací pouze 69,5 % požadovaných prostředků, což ve svém důsledku vedlo k částečnému omezování rozsahu některých služeb, avšak nejvýznamněji se to promítlo do personálního zajištění poskytovaných služeb a velmi podhodnoceného mzdového ohodnocení zaměstnanců.

SPOLUPRÁCE

Za klíčovou podmínkou udržení sítě služeb i dalšího rozvoje sdružení považujeme především úzkou spolupráci se státním sektorem a samosprávou a rozvoj našich zahraničních aktivit. Nepodceňujeme však ani spolupráci s nestátní sférou. Aktivně jsme se účastnili činnosti Asociace nestátních organizací A. N. O., a to jak v řídicích orgánech, tak v jednotlivých sekcích. V odborné oblasti se zaměstnanci sdružení aktivně podílejí na činnosti různých profesních subjektů, např. Společnosti pro návykové nemoci ČLS JEP, Centra adiktologie Psychiatrické kliniky 1. LF a VFN UK v Praze. Nově se v r. 2010 sdružení stalo členem Asociace poskytovatelů sociálních služeb.

V rámci realizace jednotlivých odborných programů a služeb úzce spolupracujeme s řadou státních odborných zařízení (např. PL Červený Dvůr, PL Bohnice, Oddělení pro závislosti Apolinář) i nestátních organizací, jako jsou Podané ruce, TK Nová Ves, TK Sejřek, Drop In a další. Sdružení také samo nebo ve spolupráci s jinými subjekty pořádá různé vzdělávací aktivity a poskytuje odborné stáže.

Kontinuálně, nicméně v rámci vlastních limitů jsme se pokoušeli o rozvoj spolupráce s komerčním sektorem. Je však zřejmé, že současné legislativní podmínky a všeobecný postoj veřejnosti (a tím i soukromého sektoru) k drogovým závislostem jsou omezujícím prvkem. Naše partnery v této oblasti s poděkováním jmenujeme na jiném místě této zprávy. Zahraniční spolupráci i nadále považujeme za prostor pro získávání nových zkušeností a čerpání prostředků na rozvojové aktivity, na které není dostatek domácích zdrojů. Dnes však rovněž představuje oblast, kde můžeme nabízet pomoc a relativně dlouholeté zkušenosti. O zahraničních aktivitách v r. 2010 se stručně zmiňujeme v samostatné kapitole této zprávy.

VALNÁ HROMADA A SPRÁVNÍ RADA SDRUŽENÍ

V r. 2010 mělo sdružení 29 řádných členů, z nichž většina se pravidelně účastní valné hromady, svolávané předsedou sdružení vždy v prosinci. Kromě standardních úkolů (schvalování rozpočtu atd.) valná hromada řešila zejména otázky spojené s podfinancováním a rozvojem organizace. Správní rada se sešla na čtyřech řádných jednáních, na nichž projednávala především koncepční a ekonomické záležitosti, přestěhování Kontaktního centra, organizační změny, plány na finanční krytí, mzdovou politiku a PR sdružení. Dále se sešla na sedmi mimořádných jednáních, na kterých projednávala aktuální situaci Kontaktního centra zejména v souvislosti se zákazem užívání prostor a útoky na něj.

KANCELÁŘ SDRUŽENÍ; MANAGEMENT

Management organizace a kancelář sdružení zabezpečují ekonomický, personální a administrativní servis, koordinaci aktivit jednotlivých zařízení a veškeré smluvní vztahy. Kancelář sdružení je odpovědná za rozvoj mezinárodních aktivit a řízení několika mezinárodních projektů, public relations a sponzorský program, personální politiku a také za veškeré investiční akce sdružení.

Stabilním prvkem v organizační struktuře jsou odborní ředitelé, tvořící mezičlánek mezi vedením a jednotlivými zařízeními, s ohledem na finanční limity byla tato tabulková místa i v r. 2010 obsazena jen omezeně, stejně tak jako správa sdružení.

TECHNICKO-HOSPODÁŘSKÉ ZABEZPEČENÍ SDRUŽENÍ

Všechna zařízení jsou v současné době technicky a materiálně relativně dostatečně zabezpečena. V posledních letech se však ukazuje, že některá zařízení nevyhovují prostorově, a to zvláště vzhledem k nárůstu počtu klientů či nárůstu specifické klientely se specifickými potřebami (např. Denní stacionář a jeho program pro matky s dětmi, Poradna pro rodiče). Řešení hledáme již delší dobu, avšak bez úspěchu.

Vzhledem k tomu, že v rámci existujících dotačních titulů nelze získat investiční prostředky, ukazuje se jako zásadní problém také postupné chátření hmotného investičního majetku, který je nezbytný k realizaci částí našich projektů a k zabezpečení základních aktivit (např. auta, technické vybavení kuchyní, kanceláře atd.). Částečně se nám to daří řešit díky spolupráci s našimi partnery ze soukromého sektoru, avšak v dlouhodobé perspektivě je zřejmé, že systém financování drogových služeb bude naprosto nezbytně změnit.

V r. 2010 muselo sdružení řešit situaci Kontaktního centra SANANIM, které dostalo k 31. 12. 2009 výpověď z nájmu v prostorách vlastněných MČ Prahy 7, jež byla posléze prodloužena k 31. 3. 2010. O pomoc při hledání vhodného místa, kde by KC mohlo dále působit, byli požádáni starostové městských částí, protidrogoví koordinátoři, Protidrogová komise MHMP a řada dalších relevantních subjektů včetně našich sponzorů a komerční sféry.

Vzhledem k tomu, že jsme nezískali k pronájmu prostory v majetku HMP, MČ, příspěvkových organizací či státních institucí (bohužel velký vliv na to měla předvolební atmosféra), zakoupili jsme do osobního vlastnictví, díky pomoci MHMP a privátních donorů, nebytový prostor v Praze 5, Na Skalce 15, který kritéria pro umístění kontaktního centra v podstatě velmi

dobře splňoval. V tom se shodla jak Protidrogová komise MHMP, s níž jsme nákup konzultovali, tak další odborníci. Z důležitých faktorů podporujících tuto volbu hrála roli mj. skutečnost, že Kontaktní centrum bude umístěno přímo na otevřené drogové scéně. Ta je zde poměrně stabilní, její několik let se soustředí v okolí autobusové zastávky Na Knížecí a významně zasahuje i do zdejší rezidenční oblasti.

Kontaktní centrum SANANIM působí v ulici Na Skalce od dubna 2010 a od počátku muselo čelit xenofobním reakcím a vandalským útokům. Krátce po přestěhování nadto obdrželo od stavebního úřadu MČ Prahy 5 zákaz činnosti ve vlastních prostorách, který jako neodůvodněný zrušil teprve vyšší správní orgán (bližší viz s. 20 v oddíle věnovaném činnosti KC).

EKONOMIKA A ADMINISTRATIVA

V systému ekonomického fungování nedošlo k zásadním změnám a celý proces je zabezpečen standardními mechanismy. Všechna ekonomická data podléhají průběžné kontrole a prvotní účetní doklady jsou po měsíčním zaúčtování k dispozici pro finanční řízení a kvalifikovanou kontrolu. Ekonomika a účetnictví se řídí podrobnými ekonomickými předpisy a řadou vnitřních předpisů. Základní administrativu sdružení a správu jednotlivých smluv (kontraktů, dotací, grantů) zpracovává kancelář sdružení, která se také řídí řadou podrobných vnitřních provozních předpisů.

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Systém finančního hodnocení pracovníků, který by adekvátně zohledňoval jejich vzdělání, další vzdělávání, iniciativu a tvořivost, nemohl být bohužel vzhledem k velmi nízkým dotacím na mzdové prostředky uveden v plné míře do praxe ani v r. 2010. Tato skutečnost personální práci velmi omezuje. Nicméně se podařilo udržet trend, který upřednostňuje profesní růst v rámci organizace a umožňuje postup pracovníka v systému našich zařízení.

V rámci systému vnitřního vzdělávání pracovníků absolvovali noví zaměstnanci standardně úvodní kurz a stáže v jednotlivých programech; pravidelně probíhaly bálintovské semináře. Všechny týmy pracují pod kvalitní vnější i vnitřní supervizí.

CERTIFIKACE

Certifikáty odborné způsobilosti získala v předchozích letech všechna zařízení, která o ně mohla s ohledem na existující standardy požádat; vzhledem k uplynutí platnosti certifikátů získaných v r. 2007 bylo nezbytné provést opakované certifikace u dvou zařízení (TP ROM a PPR).

Mimo certifikační proces zůstávají bohužel i nadále některé služby a programy (např. práce ve věznicích, informační a poradenské služby, zaměstnávání klientů), které však jsou z našeho pohledu nedílnou součástí sítě služeb, protože mimo jiné oslovují cílové skupiny, jež nejsou v kontaktu s jinými službami systému péče a léčby.

REGISTRACE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Smyslem zákona č.108/2006 Sb. je chránit práva a oprávněné zájmy lidí, kteří jsou z různých důvodů, jako je věk, zdravotní postižení, nedosta- tečně podnětné sociální prostředí, krizová životní situace apod., oslabeni v jejich prosazování. Zákon vymezuje vedle práv a povinností jednotlivců také práva a povinnosti obcí, krajů, státu a samozřejmě také poskytovatelů sociálních služeb. V zákoně je rovněž upravena oblast týkající se podmínek výkonu sociální práce, a to ve všech společenských systémech, kde sociální pracovníci působí.

Na základě povinností vyplývajících ze zákona o sociálních službách jsou všechna zařízení poskytující zákonem vyjmenované služby registrována a mají oprávnění k poskytování sociálních služeb.

CÍLE SDRUŽENÍ A JEJICH NAPLŇOVÁNÍ V ROCE 2010

I přes zásadní problémy s financováním jednotlivých zařízení se sdružení dařilo provozovat komplexní systém péče o drogově závislé. Rok 2010 pro nás byl významný také tím, že se SANANIM i nadále rozvíjel jako vysoce profesionální organizace, a to jak v oblasti péče o klienty, tak v oblasti managementu.

Klíčové cíle, jejich naplnění a významné úspěchy v roce 2010

V OBLASTI POSKYTOVANÝCH SLUŽEB

Provozování sítě programů a služeb a udržení jejich dosavadní nabídky a kvality

- Za zásadní lze považovat skutečnost, že se podařilo udržet nejen provoz existujících služeb, ale také jejich kvalitu a efektivitu, včetně provázanosti jednotlivých prvků systému, nicméně vzhledem k již uvedeným skutečnostem se nepodařilo ve všech případech udržet jejich plánovaný rozsah.
- Za úspěch, mimo jiné, považujeme:
  - Tým Kontaktního centra dobře zvládal ztížené podmínky pro práci. Podařilo se udržet všechny zásadní služby projektu, které byly poskytovány na vysoké úrovni dle certifikovaných standardů dobré praxe. Stejně jako v předchozím roce se dařilo předávat klienty do léčebných zařízení; ověřeně zahájili léčbu průměrně 2 klienti týdně.
  - Terénní programy ve spolupráci s Kontaktním centrem zahájily projekt Sanitka, který nabízí zdravotní péči a testování přímo na největší otevřené drogové scéně v Praze na Václavském náměstí.
  - Podařilo se výrazně zvýšit počet klientů testovaných na infekční choroby.
  - Odborná péče o děti závislých rodičů se zintenzívnila díky grantu Nadace Sirius. Pracuje se metodou case managementu a do projektu jsou průřezově zařazena všechna zařízení, kde se s dětmi setkávají.
  - Podařilo se získat tři granty z Evropského sociálního fondu.

Za významný přínos v oboru nízkoprahových služeb získaly Terénní programy SANANIM ocenění Časovaná bota v kategorii **Pracovní tým roku 2010**, které uděluje Česká asociace streetwork (ČAS). Čestné uznání za dlouhodobý přínos pro rozvoj oboru dostalo od ČAS Kontaktní centrum SANANIM.

Projekt *Zvítězit může každý* obdržel od Grassroots fotbalu ČMFS Cenu za nejlepší sociální akci roku 2010.

Spolupráce při plánování a realizaci protidrogové politiky

- Až na několik výjimek lze naši spolupráci s centrálními orgány a samosprávou v r. 2010 hodnotit jako velmi účelnou, efektivní a partnerskou; sdružení se také velmi aktivně podílelo na této spolupráci v rámci aktivit střešní organizace A. N. O.

Profesionalizace poskytovaných služeb

- Již několik let se navzdory finančním limitům daří zabezpečit systém vnitřního a vnějšího vzdělávání. Soustavnou podporu věnujeme odbornému růstu týmů i jednotlivců prostřednictvím specializovaného vzdělávání. Rezervy vnímáme především v oblasti hodnocení kvality a ve standardizaci rozličných metod a technik poskytovaných služeb. Řada našich zaměstnanců dokončila vysokoškolská studia, složila rigorózní či atestační zkoušky a úspěšně absolvovala výcvik v oblasti terapie a léčby závislostí či sociálních služeb. To vše, společně s jasně definovanou vnitřní kulturou a odbornou zkušeností přispívá k profesionalizaci poskytovaných služeb, k jejímž plnému uplatnění brání zejména zmiňované finanční limity sdružení.

Odborné zabezpečení poskytovaných služeb

- Mezi klíčová odborná témata r. 2010 patřilo zejména:
  - řešení situace v nízkoprahových službách, kde zájem o jednotlivé služby již dlouhodobě přesahuje kapacitu jednotlivých zařízení;
  - pokračující tlak některých samospráv na změnu míst poskytování služeb terénními programy;
  - zajištění provázanosti služeb jednotlivých zařízení a programů a jejich dostupnosti pro klienty;
  - omezování služeb v zařízeních s nedostatečným finančním krytím;
  - zabezpečení pokračování činnosti Kontaktního centra v souvislosti s výpovědí z nájmu;
  - naplňování technicko administrativních i odborných podmínek zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách.

TECHNICKO-ORGANIZAČNÍ ZABEZPEČENÍ

Technické zabezpečení

- Zejména díky Nadaci České spořitelny jsme v r. 2010 mohli:
  - pokračovat v revitalizaci objektů hospodářského dvora TK Karlov;
  - podpořit existenčně ohrožené projekty;
  - podpořit rozvoj specifických služeb (telematické služby, léčba matek s dětmi);
  - udržet relativně kvalitní materiální zabezpečení sdružení jako celku.

Organizační a ekonomické zabezpečení

- Zabezpečení managementu a vnitřní i vnější komunikace včetně rozvoje zahraničních aktivit je s ohledem na úroveň financování podle vyjádření správní rady uspokojivé. Vzhledem k rozsahu a širokému spektru činnosti sdružení se však již několik let plánované rozšíření a restrukturalizace managementu organizace nepodařilo realizovat ani v r. 2010, a to především v důsledku finančních limitů.
- Vzhledem k rostoucí administrativní a ekonomické agendě související s neadekvátním systémem financování byla připravena restrukturalizace ekonomického systému, avšak stejně jako v předchozím případě nebylo možné, zejména kvůli omezeným financím, plánované změny uskutečnit.

Mgr. Jiří Richter, výkonný ředitel

NA ČINNOSTI O. S. SANANIM SE V ROCE 2010 PODÍLELI

Ambrož Marcel
Audrlický Jan
Bendová Martina
Beranová Dagmar
Bernardová Olga
Betka Vojtěch
Bláha Pavel
Bürgerová Zuzana
Cardová Alena
Cimbura Roman
Čadilová Hornová Jana
Černohorská Kateřina
Čtrnáctá Štěpánka
Dlahuhowská Eva
Dočekal Ondřej
Domská Klára
Drábek Miroslav
Đurišová Alena
Dyntarová Johana
Folif Patrik
Formánková Eva
Frintová Martina
Fritschová Gabriela
Golubyeva Svitlana
Hajný Tomáš

Hanková Olga
Hanzal Pavel
Harbáčková Marcela
Havlová Kamila
Helus Jiří
Herzog Aleš
Hettner Vladimír
Hlaváčková Olga
Hovorka Jan
Hrůzová Vlastimila
Hulík Martin
Chalupová Petra
Chodil Karel
Janoušková Olga
Jonášová Iveta
Kabátková Petra
Kalina Kamil
Kaňková Iveta
Karlova Zuzana
Klozíkova Eva
Kolenatá Olga
Konečná Veronika
Koryntová Gabriela
Kožený Václav
Krejčí Petr

Křížová Marie
Kučerová Veronika
Kuda Aleš
Kudová Olga
Laurentová Hana
Luczewský Tomáš
Lukavský Kamil
Majtnerová Kolářová Sylva
Makovská Dolanská Pavla
Málek Tomáš
Marečková Jana
Maškulková Lenka
Maxová Veronika
Merzel Richard
Minařík Jakub
Nedvěd Tomáš
Nováková Věra
Opletalová Magdaléna
Orlíková Barbora
Pěčová Dana
Pekárková Miroslava
Perglerová Klára
Pešatová Ivana
Pešek David
Pětrošová Veronika

Preslová Ilona
Převorovský David
Příhodová Alena
Purkertová Kateřina
Putnová Jana
Rektor Tomáš
Richter Jiří
Richterová Těminová Martina
Řezníčková Markéta
Sadílková Miluše
Sen Amrit
Schejbalová Říhová Simona
Skořepová Hana
Skučková Tereza
Sládková Barbora
Smetánková Barbora
Smolík Jan
Solná Jana
Strnad Martin
Swiney Třasáková Veronika
Šaldová Helena
Šedivý Josef
Šilarová Vilma
Šíp Jan
Škuta Filip

Šmejkal Marek
Šmíd Petr
Štolcová Lucie
Švec Josef
Termer Aleš
Tomanová Michaela
Toufarová Marie
Toušová Jiřina
Vácha David
Vácha Petr
Vašátová Karin
Vejrych Tomáš
Verner Michal
Větrovec Martin
Vlasáková Dekojová Alexandra
Voříšková Eva
Wankeová Věra
Weiss Petr
Zeithammerová Lucie
Žáková Jana
Žufníčková Monika

SPOLUPRACUJÍCÍ ODBORNÍCI

MUDr. Adameček David
MUDr. Bém Pavel
prim. MUDr. Binder Tomáš, CSc.
MUDr. Čišecká Jitka
prim. MUDr. Dvořáček Jiří
Fiřtová Věra
Mgr. Gajdošíková Hana
MUDr. Hlaváčková Olga
PhDr. Holeyšovský Jan
plk. Horák Ivan
PhDr. Hrnčířová Alena
PaedDr. Chytrý Michael
MUDr. Jágrová Zdeňka
Mgr. Janíková Barbara
PaedDr. Janovská Blanka
Mgr. Janyšková Nina
Mgr. Jechová Kateřina
MUDr. Jeřábek Petr, Ph. D.
MUDr. Kubů Pavel
MUDr. Kudrle Stanislav
Mgr. Kulich Slavomír
PhDr. Libra Jiří
MUDr. Litovová Marcela
Mgr. Lukáčová Markéta
prim. MUDr. Lukešová Jaroslava
PhDr. Malinová Hana, CSc.

Mgr. Matoušů Patrik
doc. PhDr. Miovský Michal,
Ph. D. a tým Centra adiktologie,
1. LFUK v Praze
MUDr. Mravčík Viktor
MUDr. Nýdl Jan
Palowská Věra
Mgr. Petrošová Blanka
MUDr. Pohořská Jitka
prim. MUDr. Popov Petr
a tým Apolináře
Mgr. Porubský Peter
Přibová Jana
MUDr. Randák Dušan
Mgr. Rozumková Helena
MUDr. Řehák Vratislav
Mgr. Stiburek Milan
Mgr. Struková Danuše
Bc. Syrový Petr
MUDr. Valentová Vanda
PhDr. Vašatová Irena
Mgr. Vojtěchová Hana
Zappová Petra
Mgr. Zikmundová Martina
Mgr. Ženišková Jana

...A DALŠÍ, KTEŘÍ NÁM POMOHLI

Altmanová Petra
Bártová Kateřina
Bednář Kamil
Brábníková Dana
Dlauhoweský Lukáš
Dlauhoweský Michal
MVDr. Dlauhoweský Václav
Hanková Jelena
Harbáček Slavomír
Hronková Veronika
Skořepa Daniel
Strnadová Ludmila
Tippman Jan
Tippmanová Radka
Vlažná Jana
tým Café Therapy

SPOLUPRACUJÍCÍ NNO A DALŠÍ ORGANIZACE A ZAŘÍZENÍ

A. N. O.
Advaita, o. s.
Anima, o. s.
Apolinář – oddělení léčby závislosti
VFN v Praze
Armáda spásy
Ateliér Alf
Centrum adiktologie, Psychiatrická
klinika LF a VFN UK v Praze
Česká asociace streetwork
Český červený kříž, Písek
Člověk v tísni, o. p. s.
Denní psychologické
sanatorium „Ondřejov“
Dětské centrum s komplexní péčí
a podpůrnou rodinnou terapií
při FTN s poliklinikou v Praze
Drop In, o. p. s.
Fakultní základní škola
prof. O. Chlupa PedF UK Praha
Fokus Praha
HoSt, o. s.
Hygienická stanice hlavního města
Prahy
Hygienická stanice Písek
Hygienická stanice Strakonice
Infekční centrum pro drogově
závislé, FN Motol
Intervenční centra pro osoby
ohrožené domácím násilím
La Strada ČR, o. p. s.
Mateřská škola Čimelice
Mateřská škola speciální Praha 8
Městský úřad Volyně
Národní monitorovací středisko pro
drogy a drogové závislosti

Obec Němčice u Volyně
Obec Smetanova Lhota
oddělení sociálně-právní ochrany
dětí pražských městských částí
Peppermint, o. s.
Podané ruce, o. s.
Právní poradna A. N. O.
Prev-Centrum, o. s.
Prevent, o. s.
Probační a mediační služba ČR
Progressive, o. s.
Prostor, o. s.
Proxima sociale, o. s.
Psychiatrická klinika FN Plzeň
Psychiatrická léčebna Bílá Voda
Psychiatrická léčebna Bohnice
Psychiatrická léčebna Červený Dvůr
Psychiatrická léčebna Jihlava
Psychiatrická léčebna
Kosmonosy, Resocializační
a psychologické oddělení
K20 a Detox K 20
Psychiatrická léčebna U Honzíčka
Remedis, s. r. o.
Romodrom, o. s.
Rozkoš bez rizika, o. s.
Společnost pro návykové nemoci
ČLS JEP
Úřad práce Písek
Vazební věznice Praha-Ruzyně
Věznice Opava
Věznice Plzeň
Věznice Světlá nad Sázavou
Věznice Vinařice

SANANIM v číslech

V našich zařízeních jsme se v roce 2010 setkali celkem se 7 184 klienty, kterým jsme vyměnili 1 171 938 injekčních setů, poskytli 8 000 hodin individuálního poradenství a 6 000 hodin skupinového poradenství. V terapeutických komunitách se léčilo přes 100 klientů; na Karlově navíc s matkou také 28 dětí. V průměru každý týden dva klienti Kontaktního centra nastoupili ověřeně do léčby.

TP – Terénní programy
 TP ROM – Romský terénní program
 KC – Kontaktní centrum
 CADAS – Specializované ambulantní služby
 DST – Denní stacionář
 TKK – Terapeutická komunita Karlov
 TKN – Terapeutická komunita Němčice
 DC – Doléčovací centrum
 DC MAT – Doléčovací centrum pro matky s dětmi
 PPR – Poradna pro rodiče
 COKUZ – Centrum pro osoby v konfliktu se zákonem
 PSA – Pracovní a sociální agentura
 DIC – Drogové informační centrum

POČTY KLIENTŮ A VÝKONY

	TP	TP ROM	KC	CADAS	DST	TKK	TKN	DC	DC MAT	COKUZ	PSA	PPR	Celkem
Počet klientů-uživatelů	1 987	337	2 456	373	261	62	46	171	24	205	153	22	6 097
Děti v léčbě s matkou	x	x	x	x	135	26	x	x	22	x	x	x	183
Průměrný věk uživatelů	28	27	29	32	26	20/28/2	32	29	29	26	30	23	28
Počet klientů- -neuživatelů	x	175	x	54	269	97	36	21	2	10	x	240	904
Počet kontaktů	32 105	5 502	24 004	4 303	3 369	x	x	3 190	1 849	1 086	653	1 357	77 418
Lůžkodny / klientodny	x	x	x	x	1 637	9 850	5 902	5 593	3 419	x	x	x	26 401
Individuální poradenství (po 0,5 hod.)	1 292	396	1 096	873	2 642	2 865	1 334	2 129	696	595	193	1 907	16 018
Skupinová terapie (po 1,5 hod.)	104	x	x	x	1 185	1 170	950	306	309	9	x	x	4 033
Rodinná terapie (po 1,5 hod.)	x	x	x	23	66	196	131	8	1	10	x	125	560
Rodičovská skupina (po 1,5 hod.)	x	x	x	x	42	11	18	x	x	x	x	90	161

POČET KLIENTŮ (UŽIVATELŮ) V PÉČI NAŠICH ZAŘÍZENÍ V MEZIROČNÍM SROVNÁNÍ

	TP + TP ROM	KC	CADAS	DST	TKK	TKN	DC + DC MAT	COKUZ	PSA	PPR	Celkem
1999	328	1 480	0	204	22	41	91	0	0	0	2 166
2000	1 045	1 945	0	237	44	42	194	0	0	0	3 507
2001	1 298	2 386	0	273	43	48	142	0	0	0	4 190
2002	1 577	2 878	0	239	47	54	262	0	0	0	5 057
2003	1 954	2 069	38	265	57	48	220	0	0	0	4 651
2004	1 574	2 234	120	329	56	49	221	0	0	0	4 583
2005	1 548	2 394	185	507	55	45	171	158	0	0	5 063
2006	1 316	2 226	290	358	66	44	162	153	87	0	4 702
2007	1 953	2 762	368	294	86	50	175	350	118	21	6 177
2008	1 998	2 840	457	427	55	49	195	302	118	19	6 460
2009	2 269	2 731	298	393	81	38	152	193	126	14	6 295
2010	2324	2 456	373	261	62	46	195	205	153	22	6 097

POČTY INJEKČNÍCH SETŮ VYDANÝCH TERÉNNÍMI PROGRAMY A KONTAKTNÍM CENTREM V LETECH 1997–2010

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TP	83 190	95 286	117 782	196 858	244 629	166 085	213 138	212 208	280 441	324 626	277 647	311 269	357 585	368 794
KC	172 574	150 547	248 613	339 009	370 851	297 707	359 771	571 830	760 602	815 865	823 612	894 674	903 652	803 144
Celkem	255 764	245 833	366 395	535 867	615 480	463 792	572 909	784 038	1 041 043	1 140 491	1 101 259	1 205 943	1 261 237	1 171 938

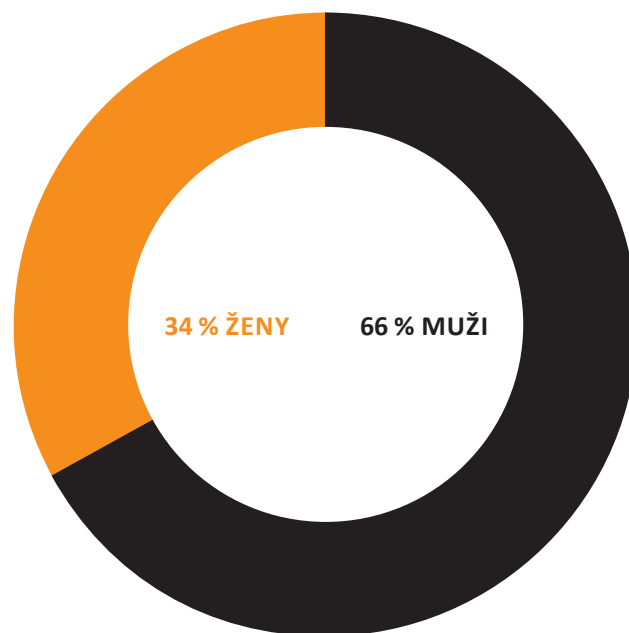
PRIMÁRNÍ DROGA NAŠICH KLIENTŮ V R. 2010

	TP	TP ROM	KC	CADAS	DST	TKK	TKN	DC	DC MAT	COKUZ	PSA	průměr
Heroin	23 %	33 %	14 %	11 %	17 %	5 %	20 %	18 %	22 %	20 %	22 %	19 %
Subutex	53 %	33 %	46 %	25 %	11 %	5 %	0 %	1 %	6 %	6 %	0 %	17 %
Pervitin	20 %	9 %	14 %	25 %	56 %	89 %	45 %	51 %	56 %	72 %	49 %	44 %
Kokain/crack	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %
Ostatní	4 %	1 %	3 %	8 %	9 %	1 %	15 %	0 %	0 %	1 %	1 %	4 %
Zkřížená	0 %	24 %	23 %	26 %	6 %	0 %	20 %	30 %	6 %	0 %	28 %	15 %

POMĚR UŽIVATELÉ – UŽIVATELKY V NAŠICH ZAŘÍZENÍCH

	Muži	(%)	Ženy	(%)	Celkem
TP	1 439	72,42	548	27,58	1 987
TP ROM	194	57,57	143	42,43	337
PPR	15	68,18	7	31,82	22
COKUZ	170	82,93	35	17,07	205
DC MAT	0	0,00	24	100,00	24
PSA	91	59,48	62	40,52	153
DC	104	60,82	67	39,18	171
TKN	27	58,70	19	41,30	46
TKK	20	32,26	42	67,74	62
KC	1 591	64,78	865	35,22	2 456
CADAS	207	55,50	166	44,50	373
DST	179	68,58	82	31,42	261
Celkem	4 037	66,21	2 060	33,79	6 097

Terénní programy (TP)

Jsou nízkoprahové zařízení, které se zaměřuje především na práci s uživateli drog na otevřené drogové scéně na frekventovaných místech v centru Prahy. Hlavním úkolem TP je snižovat zdravotní a sociální poškození klientů, k němuž užívání drog vede, a motivovat je ke změně životního stylu.

Projekt byl realizován za finanční podpory Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Magistrátu hl. města Prahy, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zdravotnictví, Úřadu MČ Prahy 13, Úřadu MČ Prahy 1 a Úřadu MČ Prahy 2.

Terénní programy jsou držitelem Certifikátu odborné způsobilosti pro terénní práci a jsou registrovanou sociální službou dle zákona 108/2006 Sb.

Tým pracoval pod vedením Ing. Aleše Herzoga.

Klienty TP jsou zejména intravenózní uživatelé drog z majoritní společnosti i z menšin, kteří se pohybují na otevřené drogové scéně. Ta se v r. 2010 koncentrovala především u stanic metra Muzeum a Můstek a v okolí autobusového nádraží Na Knížecí. Práce na otevřené drogové scéně je mimořádně náročná vzhledem k velké zátěži ze strany klientů, exponovanosti míst a vzniku nebezpečných situací. Mnohdy ji též znesnadňovala policie, která sledovala jiné cíle než ochranu veřejného zdraví.

Externí terénní programy (XTP). Pracují v nich stabilizovaní klienti - aktivní uživatelé drog, kteří na uzavřené drogové scéně provádějí sběr a výměnu použitého injekčního materiálu. V ČR jde o ojedinělý projekt, který využívá vrstevnického potenciálu pro edukaci drogové scény a svým charakterem se blíží peer projektům realizovaným v západní Evropě.

Terénní práce v sídlištní aglomeraci Prahy 13. Kromě monitoringu lokality a sběru pohozených injekčních stříkaček šlo o práci na uzavřené drogové scéně (malý počet kontaktů s uživateli a tomu odpovídající výměna injekčního materiálu, avšak s větší možností individuálních případových prací s cílem působit na změnu životního stylu klientů).

Časopis Dekontaminace. Vychází od r. 1996 a klientům je distribuován zdarma prostřednictvím nízkoprahových zařízení o. s. SANANIM a dalších 60 nízkoprahových služeb jiných organizací. V r. 2010 vyšla čtyři čísla, každé v nákladu 5 500 ks. Díky grantu společnosti Johnson&Johnson vznikl portál www.eDekontaminace.cz určený pracovníkům nízkoprahových služeb (více viz Další projekty, s. 42).

K ÚSPĚCHŮM V R. 2010 PATŘÍ:

- Program výrazně přispívá k ochraně veřejného zdraví před infekčními chorobami a je schopný adekvátně působit v rámci systému včasného varování.
- Počet vydaných setů roste při poklesu počtu kontaktů a výměn, z čehož vyplývá, že klienti více dbají na používání sterilního injekčního materiálu (tento trend sledujeme poslední 3 roky).
- Zázemí programu XTP v Sokolské 26, Praha 2 umožňuje rozvíjet koncept tzv. peerworku (vrstevnické práce), což je v mnoha zemích uznávaný způsob zapojení uživatelů drog do nízkoprahových služeb.

	2008	2009	2010
Počet kontaktů	25 751	36 956	32 105
Počet klientů celkem	1 685	1 925	1 987
Počet vydaných injekčních setů	281 123	321 444	332 783
Individuální poradenství	632	1 106	1 436

VEŘEJNÝ POŘÁDEK VERSUS VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

V samém centru Prahy na Václavském náměstí a jeho blízkém okolí funguje již několik let největší drogový trh v ČR. Nakoupit drogy sem ročně přijde odhadem více než 2 000 uživatelů. Denně se jich sem dostaví 300 až 800 a veřejnost obtěžují velmi viditelným prodejem drog, ale také trestnou činností, především krádežemi v obchodech, konfliktním chováním či projevy akutní intoxikace včetně aplikace drog.

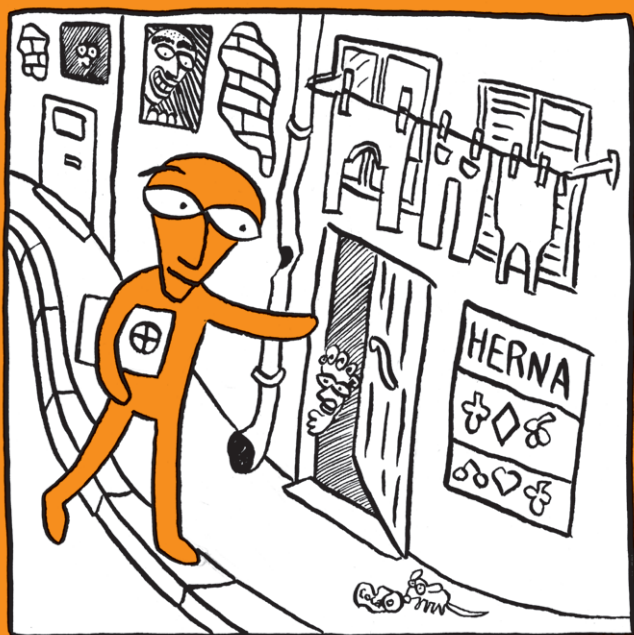
Za uživateli drog docházejí na otevřenou drogovou scénu terénní pracovníci. Jejich přítomnost však vadila Policii ČR i Městské policii a policisté se v některých případech zaměřili víc na terénní pracovníky než na trestnou činnost uživatelů drog s nesmyslným zdůvodněním, že za existenci otevřené drogové scény může terénní práce. Policisté také nezřídka streetworkery slovně napadali a mařili jejich práci. Někteří byli dokonce za to, že vykonávali svoji běžnou pracovní činnost, policisty zadrženi.

Výše uvedené lze vnímat jako běžný střet zájmů. Na jedné straně to je zájem zajistit veřejný pořádek (aby se občanům žilo lépe, cítili se bezpečněji, aby centrum Prahy bylo turisticky atraktivní a podnikatelsky přívětivé). Nositelem tohoto zájmu jsou zejména městské části zasažené drogovou scénou, občané, podnikatelé a policisté. Na straně druhé je zde zájem chránit veřejné zdraví (aby se nešířilo HIV, žloutenky, syfilis, tuberkulóza, aby závislí vyhledali léčbu), jehož nositelem jsou mnohdy pouze nevládní organizace zřizující na otevřené drogové scéně terénní programy.

Od r. 2009 probíhala mezi všemi zúčastněnými velmi intenzivní jednání a jsme přesvědčeni, že se podařilo dosáhnout dílčích pozitivních kroků, jako je např. významné zklidnění Václavského náměstí, vymezení zóny Vrchlického sady, zahájení projektu Sanitka o. s. SANANIM zajišťujícího výměnný program v této lokalitě, akceptace terénní práce ze strany Městské policie a dílčí utlumení nátlaku ze strany Policie ČR. Věříme, že ve spolupráci se všemi zainteresovanými subjekty se bude i nadále hledat systémové řešení, které by mohlo přinést v situaci na otevřené drogové scéně skutečnou změnu. Naději nám dává rozhodnutí MČ Praha 1 o podpoře sanitky i v r. 2011.

Aleš Herzog

Romský terénní program (TP ROM)

Soustřeďuje se na práci s romskou klientelou, které poskytuje služby zaměřené na snižování zdravotního a sociálního poškození. Dále poskytuje romským rodinám poradenství v jejich přirozeném prostředí a asistenční služby.

Projekt byl realizován za finanční podpory Magistrátu hl. města Prahy, Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky a Ministerstva práce a sociálních věcí.

Romský terénní program je držitelem Certifikátu odborné způsobilosti pro terénní práci a je registrovanou sociální službou dle zákona 108/2006 Sb.

Tým pracoval pod vedením Ing. Aleše Herzoga.

Terénní práce na otevřené drogové scéně

Zaměřují se na specifické potřeby a obtíže romských klientů. Probíhaly v okolí stanic metra Muzeum, Můstek, Anděl a nově také stanice Florenc, kam se ke konci r. 2010 romští uživatelé drog přesunuli z Karlova náměstí.

Terénní práce v rodinách problémových uživatelů drog

Poradenství a asistenční služby jsou uživatelům drog a jejich blízkým poskytovány přímo v komunitě. Cílem je navázat vztah s klientem a získat podporu rodiny, aby další léčebné intervence byly efektivní, stoupla důvěra v systém péče, a tím i ochota navštěvovat jiné služby než terénní. Podstatnou součástí práce byla asistenční služba, kdy pracovníci doprovázeli klienty k lékaři, do substitučních programů, případně do léčby.

K ÚSPĚCHŮM V R. 2010 PATŘÍ:

- Romská klientela je schopna komunikovat s běžným terénním programem, na čemž má největší zásluhu práce smíšených subtypů. Z toho čerpají i další pražské terénní programy, kterým tak pro práci s klienty z řad Romů připravujeme půdu.
- Klienti přijímají základní zásady harm reduction a více dbají na používání sterilního injekčního materiálu. Tento trend dokládá pokles počtu výměn při zachování počtu vyměněných injekčních jehel.
- Podařilo se udržet kontakt s olašskými Romy, kteří jsou poměrně uzavřenou skupinou a služby pomáhajících institucí obvykle nevyhledávají.

	2008	2009	2010
Počet klientů	313	344	512
Počet kontaktů	4 550	5 504	5 502
Počet kontaktů za účelem výměny	3 990	4 876	4 124
Počet vydaných injekčních setů	30 100	36 141	36 011
Individuální poradenství	315	341	396

NÁRŮST SOCIÁLNÍHO VYLOUČENÍ

Výrazným trendem, který u romských klientů pozorujeme, je stále se roz-táčeající spirála sociálního vyloučení. Finanční krize přinesla úbytek pracovních příležitostí a velmi tvrdě dopadla na lidi s nižší kvalifikací. Výrazně ubylo brigád a krátkodobých zaměstnání, které byly pro osoby se záznamem v trestním rejstříku jednou z mála dosažitelných možností, jak si legálně vydělat. Některé instituce (např. Dopravní podnik hl. města Prahy) naplno spustily vymáhání dluhů. Obchodníci s krátkodobými půjčkami začali výrazně kontrolovat, komu půjčí a komu ne, a vymáhat smluvně dané obrovské úroky a penále. Mnozí Romové bydlící v sociálně vyloučených lokalitách, jako je například pražský Karlín, se tak dostávají do neřešitelné, nebo jen velmi obtížně řešitelné situace. Jsou mezi nimi i naši klienti a jejich rodiny.

Aleš Herzog

Kontaktní centrum (KC)

Je nízkoprahové zařízení, které uživatelům návykových látek (experimentátorům, problémovým uživatelům či osobám se střední až těžkou závislostí) a jejich blízkým (rodičům, příbuzným, přátelům, partnerům a známým) poskytuje především zdravotní, sociální a právní pomoc za účelem snížení škod spojených s užíváním drog. Uživatele motivuje ke změně životního stylu a k léčbě.

Projekt byl realizován za finanční podpory Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Magistrátu hl. města Prahy, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zdravotnictví a Úřadu MČ Prahy 2.

Kontaktní centrum je držitelem Certifikátu odborné způsobilosti pro kontaktní a poradenské služby a je registrovanou sociální službou dle zákona 108/2006 Sb.

Tým pracoval pod vedením Tomáše Vejrycha.

V prvním čtvrtletí r. 2010 před přestěhováním z Osadní ulice v Praze 7 fungoval program standardně a vykazoval stabilní kvalitu a výkonnost totožnou s r. 2009. Po přestěhování do ulice Na Skalce v Praze 5 byl provoz částečně omezen v důsledku neodkladného zákazu užívání prostor pro účely kontaktního centra, který vydal stavební úřad MČ Prahy 5. Vzhledem k tomu, že neexistoval žádný právní důvod, který by ho opodstatňoval, zrušil ho vyšší správní orgán (stavební odbor MHMP) jako nedůvodný. Na základě místního šetření stavebního úřadu Prahy 5 v listopadu 2010 a schválení Provozního řádu hygienickou stanicí byly prostory dne 29. 12. 2010 klientům plně zpřístupněny.

Výměnný program a kontaktní práce. Od dubna 2010 byly tyto služby poskytovány před domem, kde KC sídlí. I přes toto omezení zůstala většina klientů v kontaktu a k dispozici měli veškerý HR materiál jako za standardního provozu.

Poradenství. První kontakty, jednorázové poradenství a krizové intervence, které vzhledem k naléhavosti nešly odložit, se konaly v přilehlém parku nebo v kavárnách. Kontinuální poradenství probíhalo v náhradních prostorách o. s. SANANIM (CADAS, COKUZ).

Poradenská telefonická linka. Byla provozována standardně denně v otvíracích hodinách.

Testování a zdravotní ošetření. Od května probíhalo v náhradních prostorách (CADAS). Od srpna byly služby poskytovány v sanitním voze SANANIM (více viz Další projekty, s. 42).

Další služby. Klientkám jsme nabízeli těhotenské testy, všem klientům jsme poskytovali vitaminový servis a nápoje a těhotným klientkám navíc potravinový servis.

K ÚSPĚCHŮM V R. 2010 PATŘÍ:

- Tým dobře zvládl adaptaci na nové místo a ztížené podmínky pro práci. Všechny zásadní služby projektu byly poskytovány na vysoké úrovni dle certifikovaných standardů dobré praxe.
- Ve spolupráci s Terénními programy byl zprovozněn sanitní vůz SANANIM, což je inovativní projekt, jehož zásadním přínosem je zvýšení dostupnosti zdravotní péče (ošetření a testování) přímo na největší otevřené drogové scéně v Praze na Václavském náměstí.
- Podařilo se udržet vysoký počet ověřených nástupů do léčebných a substitučních programů. V r. 2010 to bylo 102 klientů, tedy přibližně 2 klienti týdně. Nejvíce (66 klientů) nastoupilo do léčby v terapeutické komunitě.

	2008	2009	2010
Počet klientů	2 367	2 731	2 456
Počet kontaktů	27 349	28 027	24 004
Počet kontaktů za účelem výměny	20 267	20 942	20 090
Počet vydaných injekčních setů	894 674	903 652	803 144
Individuální poradenství	708	1 402	1 096
Počet hovorů telefonického poradenství	1 328	1 510	1 450
Počet testů na infekční choroby a na graviditu	257	866	565
Počet ověřených nástupů do léčby	114	106	102

KAM S NIMI?

Odmítání sociálních služeb v místě, kde působí, je patrné po celé Praze. Pokud jde o drogové služby, potýkají se s tím terénní pracovníci, kteří už více než dva roky čelí zpochybňování své práce na otevřené drogové

scéně na Václavském náměstí. Také naše Kontaktní centrum se po přestěhování do lokality v blízkém dosahu otevřené drogové scény složitě vypořádávalo s xenofobními a vandalskými reakcemi okolí.

Je přirozené bát se neznámého a obava spojená s otevřením kontaktního centra v sousedství je pochopitelná. Emoce však zabránily diskuzi, natož hledání společného řešení. Měli jsme vytlučená okna, do místnosti vylité exkrementy, hrozilo se nám vypálením a zaměstnanci pravidelně zažívali útoky na svou důstojnost.

V předvolebním období r. 2010 jsme však také zažili rizika, která přinášejí zastupitelská demokracie. Z historie známe, jak nebezpečná je manipulace s negativními a zároveň patologickými prožitky, které jsou přítomné v každé společnosti. Jak snadné je pak ukázat na viníka a toho potrestat s pocitem spravedlivého inkvizitora. Část politického spektra, která hlasitě odkazovala na práva občanů a dodržování morálních hodnot, se v průběhu předvolebního setkání nepostavila proti vyhrožování a násilí a strach a nenávisť kalkulovaně využívala ve svůj prospěch. Jak jinak lze chápat hesla z předvolební kampaně Pryč s bezdomovci a feťáky než jako podporu patologie a prohlubování napětí mezi společenskými vrstvami? Kam tedy s nimi? Co se stane, když se nenajdou osobnosti, které se nebudou bát takové jednání korigovat a odsuzovat? Z tušené odpovědi mrazí.

Tato situace samozřejmě ovlivňuje program, který může mít tendenci podlehnout tlaku okolí a přenést strachy, jež z nenávislných reakcí máme, do vztahu ke klientům. Jak náročné bylo nepřijmout vinu za pohozeňnou stříkačku v parku, kde se však stříkačky nacházely léta předtím. Jak těžké bylo nepodlehnout drtivě kritickému super egu okolí. A naopak jak snadné by bylo vytvořit pro službu ochranná pravidla, která jsou v rozporu s právy klientů, vyslat k nim například signál, že vadí jako bytosti, a nikoliv jejich případné nevhodné chování. Druhým extrémem mohl být adolescentní protest a nepřiměřené sympatie s klienty proti zlému světu. Z pohledu lidských práv se uživatelé drog zdají jednou z velmi ohrožených skupin a drogové služby by jim v tomto směru měly být nápomocné.

V důsledku přestěhování jsme museli ověřovat zažitá pravidla, přístupy dobré praxe, stereotypy v uvažování o klientech i o sobě. Významný pro nás byl vztah s klienty bez teritoriálního chování. Sdílený společný prostor na ulici před Kontaktním centrem (v době, kdy klienti nesměli z rozhodnutí MČ Prahy 5 do KC vstoupit) nám ukázal, jak kontaktní práci a vztah s klientem omezují nepřiléhavě uchopená pravidla. Začali jsme vnímat různá výměnná okénka, pulty, za něž klienti nesmějí, atd., jako překážky, které si v zájmu svého bezpečí, nejistoty či únavy mezi sebe a klienta stavíme. Dnes už rozumíme, pro někoho možná zcela banální věci, jak důležité je vidět klienta celého, a nikoliv jen jeho půlku v okénku, a jak důležité je, aby klient viděl celého pracovníka. Lépe jsme pochopili, jak lze dělat práci postavenou na osobnosti pracovníka a jeho komunikačních dovednostech, a nikoli na vytváření nadměrných pravidel a uplatňování sankčního řádu.

Tomáš Vejrych

Centrum ambulantní detoxifikace a substituce (CADAS)

Je nestátní zdravotnické zařízení, které uživatelům návykových látek poskytuje ambulantní psychiatrickou léčbu a ambulantní substituci a detoxifikaci. Jako jediné ze zařízení o. s. SANANIM má uzavřenou smlouvu s VZP.

Projekt byl realizován za finanční podpory Magistrátu hl. města Prahy, Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zdravotnictví, Úřadu MČ Prahy 1.

Centrum ambulantní detoxifikace a substituce je držitelem Certifikátů odborné způsobilosti pro ambulantní léčbu a pro substituční léčbu a je registrovanou sociální službou dle zákona 108/2006 Sb.

Tým pracoval pod vedením MUDr. Jakuba Minaříka. Program je určen klientům, kteří mají v diagnóze užívání psychotropních látek a obvykle ještě další duševní onemocnění, nejčastěji depresivní a úzkostné poruchy, případně poruchy osobnosti. Časté je také nadužívání benzodiazepinů, zejména klonazepamu (Rivotril®), a jako sekundární droga se často objevuje také alkohol. Pro problémové pití jako primární problém bylo v CADASu v r. 2010 v péči 26 klientů, avšak pouze u jednoho šlo o alkohol jako drogu hlavní.

Cílová skupina zahrnuje také rodiče a blízké uživatelů drog, kteří mají psychické problémy v souvislosti s onemocněním blízké osoby.

Programy ambulantní psychiatrické léčby

Nabízí klientům, kteří jsou v péči jiného zařízení specializovaného na užívatele drog, pro ně jinak těžko dostupnou psychiatrickou péči. Program využilo 221 klientů, což je ve srovnání s r. 2009 nárůst o 6 %. Do psychiatrické péče jsou přijímáni také rodiče a blízcí uživatelů drog; v r. 2010 jich bylo 54.

Substituční a detoxifikační program

Program využívalo 98 klientů. Přibližně polovina jsou klienti dlouhodobě stabilizovaní v substitučním programu, část se pokouší o ambulantní detoxifikaci. O stabilitě skupiny klientů svědčí meziročně pravidelně stoupající průměrný věk (31,2 let).

Jako substituční preparát používáme téměř výhradně Suboxone®, Subutex® užíváme pouze v případech, kdy je Suboxone® kontraindikován nebo je jinak nevhodný (např. u gravidních uživatelů). Podíl klientů substituovaných subutexem tak činí dlouhodobě méně než 10 %. Spektrum substitučních preparátů je však v ČR nedostatečné a pro efektivní péči by bylo třeba více látek v různých formách (metadon, depotní morfin, injekční buprenorfin, preparáty s buprenorfinem a dalšími látkami ve formě náplastí) a hrazených pojišťovnou. Úhrada suboxonu, schválená v únoru 2010, změnu nepřinesla, neboť podmínky, za nichž je úhrada možná, nelze splnit, a klienti si tedy nadále hradí substituční preparát sami.

K ÚSPĚCHŮM V R. 2010 PATŘÍ:

- Stabilita dlouhodobých klientů v substitučním programu. Jádrem skupiny substituční léčby tvoří klienti, kteří jsou v léčbě déle než rok, značná část skupiny dokonce déle než 5 let. Většina klientů je plně sociálně integrovaná, pracuje, má stabilní bydlení, nezneužívá jiné drogy. Z pohledu Mezinárodní klasifikace nemocí tyto klienti abstínují.
- Pokračují pokusy o substituční léčbu uživatelů pervitinu pomocí psychostimulancia methylfenidátu (Ritalin®). Jako úspěch vnímáme pracovní identifikaci cílové skupiny; ukazuje se, že úspěch lze nejspíše očekávat tam, kde užívání je spíše kontinuálního charakteru nebo je přítomna porucha pozornosti ADH, případně ADHD.

	2008	2009	2010
Počet kontaktů	N/A	N/A	2 537
Počet výkonů	4 710	4 682	4 739
Počet klientů	457	351	373
Individuální terapie	655	686	682
Sociální práce	683	816	1 033
Psychiatrické vyšetření	2 915	3 180	3 024

ZKUŠENOSTI SE SUBSTITUČNÍ LÉČBOU ZÁVISLOSTI NA PERVITINU

Uživatelé pervitinu tvoří v ČR majoritní část problémových uživatelů drog. Substituční léčba, která je ekonomicky obvykle nejvýhodnější alternativou léčby, nepatří v případě psychostimulancií mezi standardní postupy. Jako jeden z možných substitučních léků se jeví methylfenidát (Ritalin®). Někteřím našim klientům závislým na pervitinu jsme ho nabídli jako alternativu léčby. Klienti byli přijati do péče standardním postupem, který zahrnuje vstupní vyšetření – zhodnocení psychického a tělesného stavu a sociálních kompetencí. Pokud se klient po diagnostickém zvažení jevil jako vhodný, zahájili jsme léčbu. Průběžně jsme sledovali rovněž jeho sociální situaci, vztahy s rodinou, fungování v zaměstnání apod. Substituci jsme zahajovali dávkou 10–20 mg denně. S prvním předpisem dostal klient instrukci směřující k titraci dávky: „Sledujte efekt, a když se vám bude zdát nedostatečný, postupně zvyšujte maximálně o 10 mg denně, do 60 mg denně, s maximem na začátku období bdělosti, aby léčba nerušila spánek.“ Při další kontrole jsme dávku vyhodnotili a upravili ji podle stavu pacienta, přičemž nejvyšší dávka byla stanovena dle doporučení výrobce na 60 mg denně. K omezení nás vedly obavy z komplikací, hlavně toxické psychózy. Za zmínku jistě stojí, že s touto komplikací jsme se nikdy nesetkali, a to ani u klientů, kteří ji v minulosti i opakovaně prodělali. Kontroly jsme zpočátku stanovovali 1–2× týdně a namátkově jsme prováděli toxikologické testy. Podle stavu klienta a jeho spolupráce s námi jsme intervaly kontrol postupně prodlužovali na 4–6 týdnů. Všem klientům jsme nabídli další psychiatrickou péči směřující k léčbě komorbidních duševních onemocnění, psychoterapeutickou podporu, pomoc při řešení sociální situace a pomoc při hledání zaměstnání. Z dosavadních zkušeností vyplývá, že velikost dávky je individuální a závisí na subjektivních pocitech klienta. Za úspěch považujeme dosažení i jen částečné abstinence; klíčová je sociální integrace a zvýšení kvality života. S problémy jsme se setkali nejčastěji u klientů v souvislosti s abúzem alkoholu; relaps metamfetaminem zhoršení klinického stavu obvykle nepřinesl. Nejčastějším důvodem odchodu z programu byl nedostatečný efekt a užívání metamfetaminu doprovázené další závislostní problematikou (abúzus alkoholu, patologické hráčství a paralelní nadužívání benzodiazepinů a opioidů). Sekundární zjištění (větší pravděpodobnost úspěchu léčby u těch, kteří mají v anamnéze poruchu pozornosti, jak bylo zmíněno výše) nás nutí k zamyšlení, zda jde o substituční léčbu, nebo léčbu nediodagnostikovaného ADHD, které mohlo být i jednou z příčin rozvoje abúzu pervitinu. Tato úvaha byla také jedním z důvodů, proč se na možnosti léčby methylfenidátem zaměřit. Podmínkou úspěchu je však také další péče, řádná léčba souběžně probíhajících duševních onemocnění a psychosociální podpora.

Jakub Minařík

Denní stacionář – ambulantní psycho- terapeutické centrum (DST)

Je nestátní zdravotnické zařízení určené klientům starším 16 let s diagnózou zneužívání především nealkoholových drog nebo závislosti na nich. Poskytuje ambulantní služby, intenzivní stacionární program v délce tří měsíců a specifický program pro matky s dětmi.

Projekt byl realizován za finanční podpory Magistrátu hl. města Prahy, Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zdravotnictví a Úřadu MČ Prahy 2.

Zařízení je držitelem Certifikátu odborné způsobilosti pro stacionární programy a je registrovanou sociální službou dle zákona 108/2006 Sb. Dne 1. 5. 2010 byla DST na základě rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví udělena akreditace jako pracoviště, kde lze vykonávat teoreticko-praktickou a praktickou část specializačního vzdělávacího programu pro obor Klinická psychologie. Akreditace je platná do 30. 4. 2016.

Tým pracoval pod vedením PhDr. Ilony Preslové.

Všech složek programů DST využilo v r. 2010 celkem 459 klientů, uživatelů i neuzivatelů, přičemž počet výkonů stoupl oproti předchozímu roku o 8 %.

Denní program

Navštěvovalo ho 40 klientů (10 mužů a 30 žen), s průměrným věkem 27 let. Hlavní zneužívanou drogou byl pervitin, přibližně o 10 % však stoupl počet injekčních uživatelů a vzrostl i počet klientů užívajících nelegálně subutex. Asi 15 % klientů denní skupiny zneužívá více látek.

Program úspěšně dokončilo 21 klientů, 19 klientů, kteří z programu odešli předčasně, využívá po dohodě jiný druh péče přímo v DST či ve spolupracujících zařízeních.

Program pro matky-uživatelky

Celkem ho využilo 85 matek (16 matek v denní skupině). Oproti minulému období jde o určitý pokles, cca o 28 %. Po značném a mnohaletém úsilí se daří zřejmě poskytovat ambulanci péči mimopražským matkám i v regionech. Počet výkonů na jednu klientku je však v porovnání s minulým obdobím o 23 % vyšší. Zajímavými ukazateli jsou vysoké procentuální zastoupení (téměř 55 %) této klientely v počtu výkonů i počtu osob v celkovém objemu zařízení a 50 dětí, s kterými tým přišel do bližšího kontaktu při práci s jejich matkami.

Kapacita pro práci s matkami-uživatelkami je dlouhodobě na hranici možností po stránce personální i provozní.

Motivační program

Motivační skupinu navštěvovalo 101 klientů, kteří se připravovali do léčby nejen v DST, ale i v jiných zařízeních.

K ÚSPĚCHŮM V R. 2010 PATŘÍ:

- Ve většině programových složek dokážeme stabilně pracovat s komplikovanou skupinou klientů s duálními diagnózami a poruchami osobnosti, pro které se však obtížněji hledá následná péče.
- Intenzivně jsme se věnovali matkám v ambulanci skupině i těm, které se připravovaly na nástup do ústavní či rezidenční léčby, což představovalo značný objem výkonů. Praxe ukazuje, že obdobné služby je třeba poskytovat i klientkám aktuálně pro léčbu nemotivovaným, u nichž je třeba řešit složitou situaci sociální i situaci dětí, u kterých je nutné sledovat také jejich vývoj.
- Díky programu pro matky se DST stává zařízením, které ve značné míře vyhledávají i ženy, jež děti nemají; dokládá to skutečnost, že v klientele již několik let převažují.

	2008	2009	2010
Počet klientů-uživatelů	297	393	221
Počet klientů-neuzivatelů	159	300	238
Počet kontaktů	3 011	3 512	3 369
Individuální poradenství	2 002	2 578	2 642
Skupinové poradenství	836	828	1 185
Práce s rodinou	345	135	240

STACIONÁRNÍ LÉČBA

Do intenzivní tříměsíční léčby přijímáme klienty v počáteční fázi jejich drogové kariéry, dále klienty, kteří z nějakých důvodů nemohou či nechtějí být hospitalizováni, ale také ty, kteří přes opakované léčby nezdávají adaptovat se na život na svobodě. Pro ně je stacionární léčba jakýmsi přemostěním z ústavní či rezidenční léčby do běžného života.

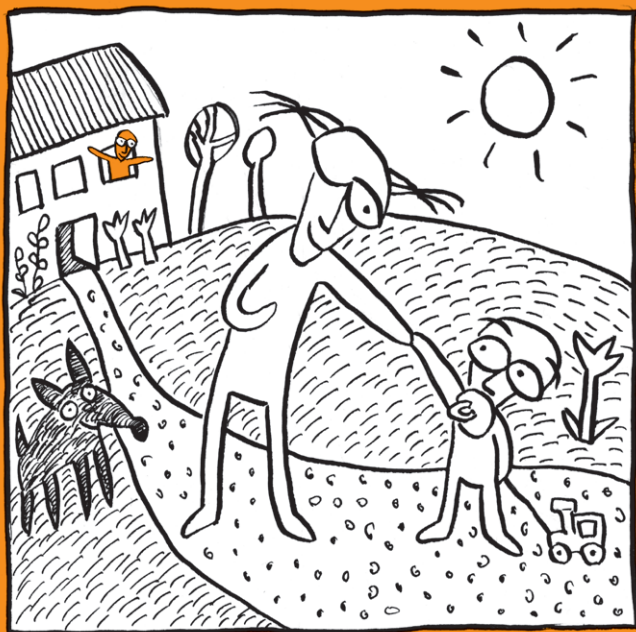
Takovýmto typickým klientem byl čtyřadvacetiletý Petr K., závislý na více látkách (drogy užíval od 14 let, preferoval toluen a nelegální subutex). Prvně vstoupil do kontaktu s DST prostřednictvím motivační skupiny ve 20 letech, avšak jeho postoj byl v té době velmi nezralý. Po měsíční docházce na motivační skupinu se neúspěšně pokusil nastoupit v DST do léčby a pak kontakt přerušil.

Po roce se objevil znovu, abychom mu zprostředkovali léčbu v TK Karlov, specializované na léčbu mladistvých. Motivován byl především tlakem rodiny, která si absolvovali dlouhodobé rezidenční léčby kladla jako podmínku pro to, aby dál mohl bydlet doma. Vzhledem k tomu, že nejbližší možnost nástupu do TKK byla v horizontu dvou měsíců, nastoupil po dohodě s rodiči léčbu v DST s tím, že po jejím ukončení bude pokračovat v TKK. Tam však nezládl režimovou stránku léčby, nezapadl do skupiny klientů a po asi třech týdnech léčbu ukončil.

Opět se tedy obrátil na DST, aby u nás mohl znovu projít léčbou, protože si nevěřil, že dokáže abstinovat. Po důkladné debatě v týmu a pečlivém formulování zakázky jsme mu to umožnili. Petr se k opakované léčbě stavěl výrazně zodpovědněji, intenzivněji pracoval a podařilo se nám zároveň navázat dobrou spolupráci s rodinou. Tentokrát už Petr léčbu úspěšně ukončil a přešel do péče doléčovacího centra.

Ilona Preslová

Terapeutická komunita Karlov (TKK)

Je určena pro mladistvé a mladé dospělé a pro matky s dětmi. Činnost zahájila v r. 1998; první matky s dětmi byly přijaty o tři roky později. V současné době nabízí 12 míst pro mladistvé, 9 míst pro matky (+ 10 míst pro děti).

Projekt byl realizován za finanční podpory Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Magistrátu hl. města Prahy, Ministerstva práce a sociálních věcí a Jihočeského kraje.

Zařízení je držitelem Certifikátu odborné způsobilosti pro rezidenční péči v terapeutických komunitách a je registrovanou sociální službou dle zákona 108/2006 Sb.

Tým pracoval pod vedením PhDr. Petra Váchy.

Mladiství

Většina klientů je závislá na pervitinu, ale nebezpečně experimentují i s jinými drogami a kombinují je podle toho, jak jsou dostupné; při intoxikaci se chovají značně rizikově. Jejich průměrný věk je 20 let; část je mladší 18 let. V r. 2010 bylo do léčby přijato 27 mladistvých klientů; úspěšně ji ukončilo 17 klientů.

Matky s dětmi

K léčbě je přivedlo především rozhodnutí zůstat s dítětem, kterému by jinak hrozilo odebrání z péče. Drogová závislost a s ní související značné sociální poškození způsobují, že terapeutický proces je u matek dlouhodobou záležitostí a léčba je pro ně náročná. Primární zneužívanou drogou byl intravenózně aplikovaný pervitin, avšak mírně stouplo i zneužívání opiátů a nelegálního subutexu. V r. 2010 bylo do léčby přijato 15 matek; úspěšně ji ukončilo 10 matek.

Děti

Nově bylo přijato do léčby s matkami 16 dětí, které během pobytu v TKK udělaly velký pokrok. Všechny děti byly vyšetřeny somaticky a v případě potřeby též psychologicky. Každé dítě má individuální plán péče a rozvoje a je mu vedena standardní osobní dokumentace.

K ÚSPĚCHŮM V R. 2010 PATŘÍ:

- Dařilo se pomáhat klientům v narovnání vztahů s primární rodinou, což je zejména u mladistvých důležitým předpokladem pro úspěšnou sociální integraci včetně návratu do školy.
- Během druhého pololetí jsme stabilizovali skupinu matek s dětmi v léčbě do takové míry, že z léčby neodešla předčasně ani jedna klientka-matka.
- Obec Smetanova Lhota umožnila dvěma klientům vykonat alternativní trest veřejně prospěšných prací. První zkušenosti jsou pozitivní a pro klienty to znamenalo podporu v jejich sociální integraci.

Tabulka 1	2008	2009	2010
Počet mladistvých klientů	35	40	39
Počet lůžkodnů	3 674	3 674	3 709
Průměrná doba léčby (ve dnech)	134	112	111
Průměrná doba úspěšně ukončené léčby (ve dnech)	186	209	247
Počet klientů, kteří úspěšně ukončili léčbu	14 (+ 9 pokračuje)	13 (+ 8 pokračuje)	17 (+ 5 pokračuje)

Tabulka 2	2008	2009	2010
Počet matek	20	19	23
Počet dětí	19	22	26
Počet lůžkodnů	4 050	6 145	6 141
Průměrná doba léčby (ve dnech)	186	191	211
Průměrná doba úspěšně ukončené léčby (ve dnech)	279	263	290
Počet klientek, které úspěšně ukončily léčbu	16 (+ 4 pokračují)	6 (+ 7 pokračuje)	10 (+ 9 pokračuje)

MLADISTVÍ KLIENTI V TKK

Mnozí přicházejí do léčby přímo z výchovných ústavů a přinášejí si s sebou řadu negativních návyků, které se snaží vnést do života komunity. Jejich motivace léčit se je obvykle nižší než u starších klientů nebo matek, protože do léčby často vstoupili pod tlakem instituce, popř. rodičů. V řadě případů pocházejí z neúplných rodin nebo z rodin ohrožených sociálně patologickým chováním jednoho z rodičů, nejčastěji závislostí na alkoholu, a to spolupráci s rodinou značně problematizuje.

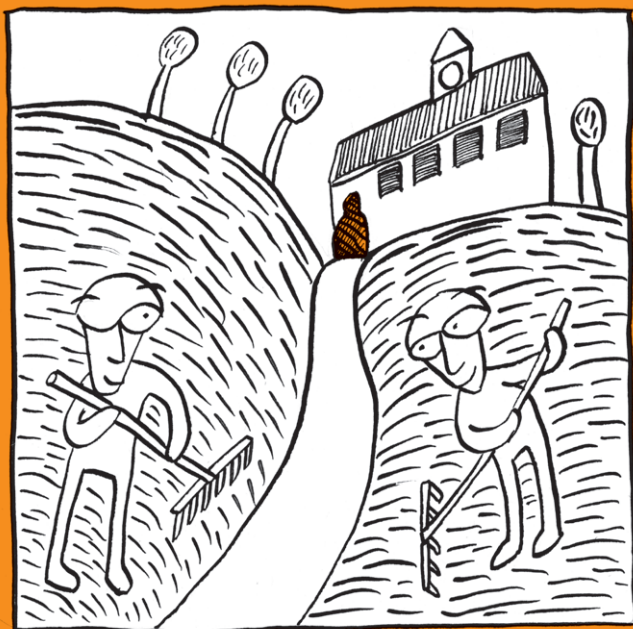
U nezletilých klientů se snažíme zejména o narovnání vztahů s primární rodinou, do které se většinou vracejí. Jedině zdravé a bezpečné rodinné zázemí vede k úspěšné integraci nezletilého klienta do společnosti a do vzdělávacího procesu.

V chování mladistvých klientů je jasně zřetelný konfliktní postoj k autoritám a negativní hodnocení ostatních lidí v kombinaci s mnoha předsudky, většinou rasového charakteru. Téměř všichni mají pouze základní vzdělání, u mnohých se projevuje ADHD, poruchy učení apod. Opakuje se u nich častá kriminální historie s následnými opatřeními, tj. podmíněnými tresty, nařízenou léčbou, probíhajícími soudními jednáními, což přináší větší nutnost důsledné práce v sociální oblasti. Přibývá tak sociálních problémů, jejichž řešení je složité.

Mladistvým klientům poměrně dlouho trvá, než přijmou otevřenost komunitního přístupu. Nepanují tu zvyky běžné ve výchovných zařízeních a oni si posléze uvědomí bezpečí sice režimového, ale ve vztazích naprosto bezpečného a otevřeného zařízení. Za úspěch považujeme jejich vytrvalost a snahu dostat se v léčbě co nejdál. Přestože za sebou mají mnoho úteků ze zařízení výchovných, u nás setrávají zcela dobrovolně a je zajímavé, že žádný klient s nařízenou ústavní výchovou doposud z komunity neutekl. Pokud k předčasnému odchodu došlo, klienti se vždy zkontaktovali se svým výchovným ústavem a vrátili se tam.

Petr Vácha

Terapeutická komunita Němčice (TKN)

Zaměřuje se na dlouhodobou léčbu klientů s dlouhou drogovou kariérou a rozsáhlým psychosociálním poškozením. Vznikla v roce 1991 jako vůbec první zařízení tohoto druhu u nás.

Projekt byl realizován za finanční podpory Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Ministerstva práce a sociálních věcí, Magistrátu hl. města Prahy a Jihočeského kraje.

Zařízení je držitelem Certifikátu odborné způsobilosti pro rezidenční péči v terapeutických komunitách a je registrovanou sociální službou dle zákona 108/2006 Sb.

Tým pracoval pod vedením Martina Hulíka.

Celkově se v r. 2010 léčilo v TKN 46 klientů ve věku 33,4 u mužů a 32,9 u žen. Průměrná délka pravidelného a až na výjimky injekčního užívání tzv. tvrdých drog byla 14 let. V důsledku dlouhé drogové kariéry trpěla polovina klientů chronickou formou virové hepatitidy B nebo C a často měli i duševní poruchy; téměř polovina klientů byla proto medikována. Mnozí klienti měli zkušenost s výkonem trestu odnětí svobody nebo vazbou.

17 klientů ukončilo léčbu řádně a pokračují v ní v doléčovacích centrech. K předčasným odchodům došlo většinou z rozhodnutí klientů; 5 klientů bylo z léčby vyloučeno.

K ÚSPĚCHŮM V R. 2010 PATŘÍ:

- Každého čtvrt roku se konaly strukturované rodinné víkendy, které se ukázaly jako efektivní způsob spolupráce s rodinami klientů a jejich blízkými. Celkem se jich zúčastnilo 37 rodičů a rodinných příslušníků.
- Podařilo se udržet vysokou obložnost, přestože jde o obzvlášť těžkou klientelu, která často nenastupuje na první pokus, nastupuje zdlouhavě z VTOS nebo vyžaduje rozsáhlejší a komplikovanější předléčebnou přípravu.

	2008	2009	2010
Počet klientů	41	38	46
Počet lůžkodnů	6 149	5 645	5 902
Průměrná doba léčby (ve dnech)	207	227	214
Průměrná doba úspěšně ukončené léčby (ve dnech)	356	379	327
Počet klientů, kteří léčbu úspěšně ukončili	18 (+ 13 pokračuje)	7 (+ 17 pokračuje)	17 (+ 16 pokračuje)

SE ZVONKEM A S OKOLO

Již několikátým rokem probíhá spolupráce s pobytovým zařízením pro mentálně postižené Zvonek v Praze. Děti z tohoto zařízení jezdí na „prázdniny“ do Němčic, kde jim klienti zajišťují veškerou péči, hry a volný čas v intenzitě, kterou děti jinak neznají. Pro děti ze Zvonku (kde tráví mnoho let, nebo i celý život) jsou už nyní členové němčické komunity oblíbenými strejdy a tetami z venkova. Každý rok také jede celá komunita na několik dní do Zvonku a společně s dětmi navštíví muzea, kriminárnu apod. Ukazuje se, že naši klienti, bez ohledu na svou minulost, kriminální kariéru a další zátěž, se dokáží o děti dobře postarat a navázat s nimi bezprostřední vztahy. Dalo by se říci, že se klienti učí toleranci k jinakosti a větší citlivosti k potřebám druhým. Ovšem s dětmi ze Zvonku se jasně ukazuje, že jsou to věci, které se klienti příliš učit nemusejí, protože už je mají.

Stejnou tradicí je také účast němčické komunity v projektu Okolo při týdenních pobytech v TK Karlov, kterých se účastní naši klienti, vozičkáři z o. s. Okolo a několik „normálních“ zájemců. Během týdenního programu, který je velmi bohatý, vážný i zábavný, se účastníkům otevírají důležité otázky ohledně obtíží v životě a jejich překonávání, uvědomování si vlastních předsudků a práce s nimi.

Obě uvedené aktivity, spolu s každoroční návštěvou památníku holocaustu v Osvětimi, tvoří páteř výchovného a vzdělávacího programu, který připravuje klienty na aktivní zařazení se do občanské společnosti a získání citlivosti ke společensky závažným tématům. Předpokládáme, že bývalí uživatelé drog jako příslušníci okrajové a vyloučené sociální skupiny mohou své zkušenosti v dalších životních etapách velmi dobře využít v kultivaci a péči o své okolí. Důkazem toho je, že část z nich se po absolvované léčbě úspěšně uplatňuje v pomáhajících profesích.

Martin Hulík

Doléčovací centrum s chráněnými byty (DC)

Je nestátní zdravotnické zařízení, které poskytuje následnou péči především klientům po léčbě drogové závislosti s cílem podpořit je v návratu do běžného života a usnadnit jim ho. Má tři programy, a to ambulantní, chráněné bydlení a podporované zaměstnání.

Projekt byl realizován za finanční podpory Magistrátu hl. města Prahy, Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky a Ministerstva práce a sociálních věcí.

Zařízení je držitelem Certifikátu odborné způsobilosti pro ambulantní doléčovací programy a je registrovanou sociální službou dle zákona 108/2006 Sb.

Tým pracoval pod vedením Tomáše Nedvěda.

Z celkového počtu 171 klientů využilo ambulantní doléčovací program 94 klientů, program chráněného bydlení 47 klientů a program chráněného zaměstnávání 10 klientů. Průměrný věk klientů byl 29,5 roku; potvrzuje se tak dlouhodobé průměrné rozpětí 28–30 let.

Obložnost v chráněném bydlení dosáhla 90,1 %, což je nárůst oproti předchozímu roku, daný tím, že na jeden pokoj byla umístěna matka s 2 dětmi, které jsme vzhledem k tomu, že jsme jediné zařízení s programem pro matky s dětmi, chráněné bydlení umožnili.

Výrazná předluženost klientů spojená s hrozbami exekuce se promítla do nárůstu sociální práce. Situaci klientů zhoršuje i situace na trhu práce, kdy klienti se záznamem v rejstříku trestů najdou zaměstnání jen velmi obtížně.

K ÚSPĚCHŮM V R. 2010 PATŘÍ:

- Program úspěšně ukončilo 27 klientů, přičemž výrazně klesl počet předčasných ukončení z 28 v r. 2009 na 13 v r. 2010.
- V programu podporovaného zaměstnávání se uplatnilo 10 klientů, kteří odpracovali celkem 6 160 hodin.
- Pokračovaly aktivity divadelního spolku Kunsthaus, na nichž se podílelo 19 klientů. Odehráli devět představení nově nazkoušené hry Miroslava Drábka „Narkobaroni“ a dvě představení hry „Lov na losa“ polského autora Michala Walczaka.

	2008	2009	2010
Počet klientů	194	130	171
Počet klientodů	4 584	4 636	3 190
Počet lůžkodnů	4 831	5 012	5 593
Skupinová terapie	250	329	306
Poradenství	2 412	2 142	2 129
Počet hodin chráněné práce	3 814	3 695	6 061

PROGRAM DOLÉČOVÁNÍ

Od května 2010 funguje program DC v novém vnitřním členění, jehož podoba vyplynula z potřeb klientů a zajištění vyšší efektivity projektu.

Přípravný program. Do něho jsou zařazováni ambulantní klienti, jejichž indikace není zcela jednoznačná, a proto je třeba prověřit jejich motivaci pro přijetí do programu. Zároveň do ní spadají také klienti, kteří doléčovací program absolvovali v minulosti a nyní potřebují jen jednu či více konzultací bez nároku na absolvování kompletního strukturovaného programu.

Standardní program. Jde o program strukturovaný dle potřeb klientů. Každý klient má definovanou kombinaci individuální a skupinové práce, na které dochází. S každým klientem je sestavován a revidován individuální plán. Doporučená délka doléčování činí půl roku, kterou lze prodloužit na 12 měsíců. Po uplynutí standardního programu se klientům otevírá možnost využívat nadstandardních služeb.

Nadstavbový terapeutický program. Je dobrovolný a slouží klientům, kteří potřebují delší terapeutickou péči nad rámec resocializace. Tyto služby jsou zpoplatněny částkou 200 Kč za hodinu individuální terapie a 50 Kč za skupinovou terapii v rozsahu 90 minut.

Již v r. 2010 se nové strukturování programu promítlo v lepším udržení klientů v programu, což bylo dáno zkvalitněním diagnostického filtru a zařazováním klientů do programu až po stabilizační fázi.

Tomáš Nedvěd

Doléčovací centrum pro matky s dětmi (DCmat)

Od r. 2003 je samostatným zařízením, které navazuje na motivační a léčebnou péči zajišťovanou DST a TKK. Matkám s dětmi poskytuje tři základní typy služeb: ambulantní doléčovací program, program chráněného bydlení a program chráněných pracovních míst.

Projekt byl realizován za finanční podpory Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Magistrátu hl. města Prahy a Ministerstva práce a sociálních věcí.

Zařízení je držitelem Certifikátu odborné způsobilosti pro ambulantní doléčovací programy a je registrovanou sociální službou dle zákona 108/2006 Sb.

Tým pracoval pod vedením Tomáše Nedvěda.

Většina klientek-matek, které přicházejí z TK Karlov, nemá bezpečné zázemí, kam by mohly po léčbě s dítětem jít. Doléčovací centrum jim nabízí specifickou službu chráněného bydlení. Díky bezpečnému prostředí a intenzivnímu terapeutickému programu se tak výrazně zvyšuje efektivita celého resocializačního procesu a dochází k psychické i sociální stabilizaci klientky.

V průběhu léčby v komunitě mají matky intenzivní podporu v péči o dítě ze strany terapeutů a jsou nuceny starat se o dítě celý den samostatně. V rámci doléčování konzultujeme s matkou veškeré náležitosti, které se týkají dítěte (výchova, zdravotní stav apod.), doporučujeme výchovné postupy a učíme matky, jak si s dětmi hrát, jak je postupně vzdělávat, jak se starat o domácnost.

V r. 2010 využilo služeb 24 matek s 29 dětmi, z toho ve strukturovaném programu 18 matek a 22 dětí. Kapacita programu chráněného bydlení byla o jedno místo snížena, a to ze 6 na 5, protože při plném obsazení nebylo možné garantovat matkám s dětmi dostatečné soukromí; celkem zde bylo ubytováno 9 matek a 10 dětí (+ 1 matka s 2 dětmi ve standardním chráněném bydlení). Možnosti podporovaného zaměstnávání využilo 5 matek, které odpracovaly celkem 1273 hodin, což je výsledek srovnatelný s rokem 2009.

V rámci projektu nadace Sirius se systematicky zaměřujeme na rozvoj dětí našich klientek. Navázali jsme proto spolupráci s dětskou psychologičkou, která se věnuje interakcím matek s dětmi a řeší výchovné problémy i obecná témata péče o děti. Během roku využilo této služby 10 matek a 12 dětí v celkem 50 konzultacích.

K ÚSPĚCHŮM V R. 2010 PATŘÍ:

- Klientky se dařilo držet v programu; průměrná doba doléčování dosáhla 358 dní. Program úspěšně ukončilo 8 matek, pouze jedna matka ukončila program předčasně (na vlastní žádost); žádná nebyla z programu vyloučena.
- Díky projektu podpořeném nadací Sirius se dařilo rozšiřovat služby zaměřené především na děti.

	2008	2009	2010
Počet matek	26	22	24
Počet dětí	19	21	22
Počet lůžkodnů	3 524	2 870	3 419
Skupinové poradenství	250	264	309
Individuální poradenství	706	598	696
Průměrná doba doléčování	305	303	358
Počet klientodnů ve strukturovaném ambulantním programu	1 354	1 196	1 849

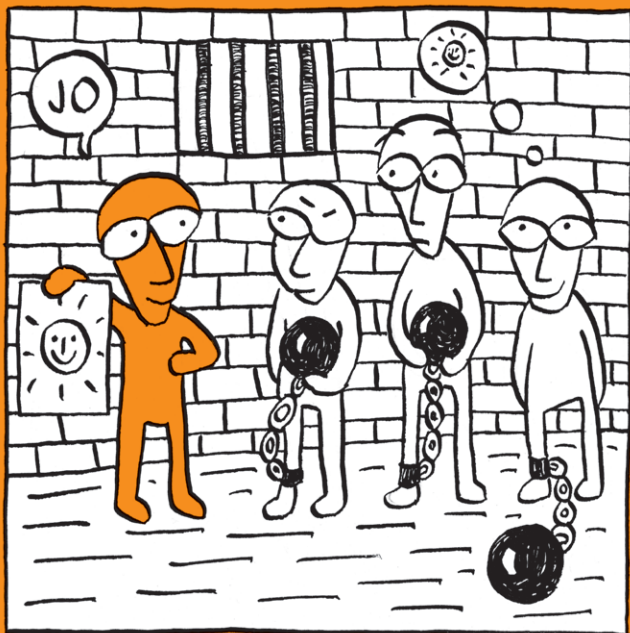
V PASTI DLUHŮ

Řešení sociálně-právních problémů je nezbytnou součástí léčby. Klienti jsou vedeni k tomu, aby si výši dluhů postupně mapovali a zjišťovali, které je nutné splácet, u kterých je vhodné si s ohledem na minimální příjmy vyjednat výši splátek a které splátky odložit.

Asi polovina našich klientek-matek k nám přišla z Terapeutické komunity Karlov. Většinou výši svých dluhů znají a prostřednictvím splátkových kalendářů a individuálních dohod s věřiteli se snaží svou nelehkou situaci řešit. Ze zkušeností víme, že před svou minulostí neutíkají do nereálných snů, jsou motivované silnou touhou získat děti do péče a tomu se snaží vše přizpůsobit. Z tohoto pohledu se naše práce s nimi zdá být snazší než s jinými klienty. Realita je však taková, že věřitelé jejich snahy většinou neakceptují. Naším úkolem je proto trpělivě pokračovat, pomáhat jim vytvářet individuální plány splátek, vést si pečlivě doklady týkající se dluhů a v neposlední řadě je učit základním dovednostem při zacházení s nimi. Ve většině případů jde o matky-samoživitelky. Otcové často ani nejsou vedeni v rodném listě dítěte, a tím pozbývají přirozené povinnosti přispívat na výživu. Podporu nemohou hledat matky ani u širší rodiny, a tak jsou odkázány pouze na sebe. Velkým problémem je také zaměstnatelnost klientek-matek. Brigád a krátkodobých zaměstnání, které by jejich finanční situaci alespoň částečně zlepšily, výrazně ubývá. Jejich jediným příjmem tak jsou dávky státní sociální péče a pomoci v hmotné nouzi, které se často mění, a to jim zabírá čas, který by mohly věnovat řešení dluhů. Hlavní cíl – vytvořit pro své děti stabilní prostředí, které zajistí jejich zdravý psychosociální vývoj – se za těchto okolností matkám opravdu jen těžko naplňuje.

Klára Perglerová

Centrum pro osoby v konfliktu se zákonem (COKUZ)

Poskytuje podporu, poradenství, asistenci a léčbu uživatelům drog ve všech fázích trestního řízení, pro které je běžná síť služeb těžko dostupná. Činnost zahájilo na podzim r. 2006 a navázalo na dřívější program Práce s uživateli drog ve vazbách.

Projekt byl realizován za finanční podpory Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Magistrátu hl. města Prahy, Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva práce a sociálních věcí.

Tým pracoval pod vedením Richarda Mercela.

Práce ve věznicích

Řeší potřeby uživatelů ve vazbě nebo ve výkonu trestu před propuštěním na svobodu. Práce probíhaly především ve Vazební věznici Praha-Ruzyně a ve věznicích výkonu trestu (Vinařice, Světlá nad Sázavou, Opava a Plzeň). Služeb využilo 174 klientů, kterým bylo poskytnuto 462 poradenských konzultací.

Postpenitenciární péče

Zaměřuje se na individuální případovou práci s klienty po výkonu vazby nebo trestu a ve výkonu podmíněného trestu, kteří jsou silně ohroženi recidivou. V programu bylo 31 klientů; 20 z nich byl zprostředkován nástup do některé z forem léčby. Většina nastoupila do programu na základě předchozího kontaktu ve věznici. Další část klientů byla kontaktována v rámci předcházejícího korespondenčního kontaktu, právního poradenství v KC SANANIM nebo zprostředkována přes právní poradnu a jiné drogové služby v Praze. Kontinuální práce s touto cílovou skupinou, provázání služby ve věznicích se službami v komunitě, pokládáme za vedenou a potřebnou.

K ÚSPĚCHŮM V R. 2010 PATŘÍ:

- Na velmi dobré úrovni pokračovala spolupráce s Vazební věznici Praha-Ruzyně; většina klientů přichází do programu právě na základě kontaktu ve věznici.
- Do programu byli ve větší míře odkazováni tzv. probační klienti, tj. se soudem uloženým dohledem, přiměřenou povinností nebo výkonem ambulantní léčby.
- Kontinuální práce v rámci case managementu a propojení služeb umožňuje postupné plnění klientových dílčích cílů v jeho individuálním čase.

	2008	2009	2010
Počet klientů	347	193	205
Počet kontaktů	1 273	1 273	1 086
Počet klientů v ambulantní péči	68	29	31
Individuální poradenství	1 354	498	554
Rodinné poradenství	29	11	10

PROGRAM EXKURZÍ

Při pomoci klientům v návratu z vězení do života na svobodě bez trestné či drogové recidivy se osvědčila možnost, aby společně s odborným pracovníkem věznice navštívili zařízení, jehož služby chtějí po výkonu trestu využít. Mohli také absolvovat předstupní pohovor do doléčovacího programu, domluvit si nástup do ambulantní léčby, informovat se o možnostech zaměstnání a zajistit si ubytování na dobu bezprostředně po výstupu z výkonu trestu na svobodu.

Podmínkou účasti v tomto programu, který bylo možné uskutečnit jen na základě vynikající spolupráce s Vazební věznici Praha-Ruzyně, bylo kladné hodnocení klienta ze strany věznice a aktivní spolupráce s naším programem. Exkurzi tak absolvovali klienti, kteří ve věznici prošli motivačním skupinovým programem nebo byli v intenzivním individuálním kontaktu s námi, očekávali brzké propuštění a o životě na svobodě měli jasnou představu.

Z našeho pohledu jde o trend, který má pro klienty jasný smysl a je zároveň důležitým prvkem zabezpečujícím kontinuální přechod na svobodu a do návazné sítě služeb mimo vězeňský svět.

Richard Mercel

Pracovní a sociální agentura (PSA)

Pomáhá bývalým uživatelům návykových látek uplatnit se na trhu práce, a propojuje tak léčbu s úspěšným přechodem do normálního života. Vznikla na podzim 2005 jako první projekt o. s. SANANIM podpořený z Evropského sociálního fondu, rozpočtu hl. m. Prahy a Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.

Projekt byl realizován za finanční podpory Magistrátu hl. města Prahy a byl podpořen též v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita, který je spolufinancován ESF.

Tým pracoval pod vedením Marcela Ambrože.

V r. 2010 byly stabilně poskytovány služby především z oblasti pracovního poradenství, zprostředkování zaměstnání, sociální práce a poradenství, podpory při doplnění vzdělání. Vzhledem k dopadu hospodářské krize jsme se potýkali s většími problémy při umístění klientů na volný trh práce. Nebyl dostatek vhodných pracovních míst a současně výrazně ubylo i brigádních míst, která byla klienty využívána na přechodnou dobu. Díky grantovému projektu Příprava a podpora vstupu na trh práce pro bývalé uživatele návykových látek a osoby ohrožené drogovou závislostí v konfliktu se zákonem podpořeném z Operačního programu Praha – Adaptabilita bylo možné rozšířit tým a více se věnovat práci s osobami po výkonu trestu odnětí svobody (více viz Evropské projekty, s. 46).

Klienti

Služeb PSA využilo 153 klientů, což je oproti předchozímu roku značný nárůst. Šlo především o možnost získat základní orientaci v pracovních právních vztazích, pomoc při hledání místa, sepsání strukturovaného životopisu nebo při přípravě na přijímací pohovor apod. Převládá zájem o zprostředkování podporovaného zaměstnání, také z důvodu velkého počtu klientů se zápisem v rejstříku trestů (přes 40 %), kteří mají minimální možnost najít pozici na volném trhu práce. Indikovaní klienti využili zprostředkování podporovaného zaměstnání v rámci evropského projektu RESTART o. s. Prev-centrum.

Spolupracující zaměstnavatelé

V r. 2010 se nepodařilo rozšířit portfolio zaměstnavatelů, kteří mohou zaměstnat ty osoby z cílové skupiny, které mají omezenou možnost nalezení zaměstnání na volném trhu práce z důvodu záznamu v rejstříku trestů, nízkého vzdělání, malé praxe nebo špatného zdravotního stavu. Spolupracovali jsme se 3 zaměstnavateli, se kterými jsme navázali spolupráci v předchozích letech.

K ÚSPĚCHŮM V R. 2010 PATŘÍ:

- Zařízení se podařilo získat prostředky z Operačního programu Praha – Adaptabilita, spolufinancovaného Evropským sociálním fondem. Díky grantu bylo možné program udržet a rozvinout.
- Spolupráci úspěšně ukončilo 105 klientů (tj. našli zaměstnání, absolvovali rekvalifikaci či vyřešili sociální problémy).
- Klienti, kteří projdou PSA a naleznou zaměstnání, si ho z 80 % udrží. Výskyt relapsu se tak podstatně snižuje.

	2008	2009	2010
Počet klientů	114	126	153
Počet kontaktů	394	442	653
Počet úspěšně splněných zakázek	93 %	82 %	81 %
Počet výkonů	1 017	1 147	1 587

DŮRAZ NA VZDĚLÁNÍ

Zaměstnávání klientů ovlivňuje již delší dobu krize, která se promítla nejen na trh práce v hl. m. Praze, ale také do činnosti PSA. V r. 2010 jsme zaznamenali především zvyšující se nároky na kvalifikaci a vzdělání – požadavky na uchazeče o zaměstnání dnes běžně zahrnují maturitu, uživatelskou znalost PC, řidičský průkaz a znalost angličtiny. Vzhledem k tomu, že téměř polovina klientů PSA má pouze základní vzdělání, minimální pracovní praxi a většina nemůže prokázat dostatečné znalosti PC či jazyků, zahájili jsme v r. 2010 program workshopů a výuky angličtiny.

Workshopy jsou určeny pro klienty v léčbě se zaměřením na reálné zhodnocení jejich praxe a vzdělání, na plány a představy o budoucím zaměstnání společně s nácvikem praktických situací, jako je osobní pohovor, sebezprezentace, hraní rolí. Výuka angličtiny je určena pro klienty zaměstnané v sociální firmě Café Therapy a má jim pomoci získat základní jazykovou vybavenost v oblasti gastronomie a běžné komunikace.

Obě tyto aktivity rozšiřují jeden ze základních pilířů PSA, a to podporu vzdělání, kde jsme se dosud soustředili především na formální vzdělání klientů (dokončení základní školy, rekvalifikace, zahájení středoškolského studia) a výuku základům PC. Vzdělání považujeme za jeden z klíčových pozitivních faktorů, který může klientům návrat do života bez drog významně usnadnit.

Marcel Ambrož

Poradna pro rodiče (PPR)

*Nabízí pomoc nejen rodičům uživatelů drog,
ale i partnerům a dalším blízkým uživatelů
drog.*

Projekt byl realizován za finanční podpory
Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro koordinaci
protidrogové politiky, Magistrátu hl. města
Prahy, Ministerstva práce a sociálních věcí
a Úřadu MČ Prahy 1.

Zařízení je držitelem Certifikátu odborné
způsobilosti pro ambulantní léčbu a je
registrovanou sociální službou dle zákona
108/2006 Sb.

Tým pracoval pod vedením Štěpánky Čtrnácté.

Klienty jsou především rodiče a partneři uživatelů drog v různém stupni rozvoje závislosti, kteří se s problémem potýkají měsíce či léta (využívají hlavně dlouhodobější systematickou či podpůrnou terapii individuální i skupinovou), a dále rodiče, kteří se obávají, že jejich děti užívají drogy, případně užívání právě zjistili (využívají zejména krátkodobé a střednědobé poradenství).

Do kontaktu s programem přišlo 262 osob, což je o zhruba 10 % méně než v r. 2009, avšak celkový objem poskytnutých služeb vzrostl, což svědčí o tom, že klienti považují službu za potřebnou a setrvávají v dlouhodobějším kontaktu. Převažující poskytovanou službou však zůstalo stejně jako v předchozích letech individuální poradenství krátkodobějšího charakteru (1 až 3 návštěvy), kterého využilo 53 % klientů.

K ÚSPĚCHŮM V R. 2010 PATŘÍ:

- Stabilně vysoké zůstává procento mužů, kteří poradnu navštívili (třetina až čtvrtina všech klientů); část z nich se podařilo motivovat i k dlouhodobější spolupráci ve skupinové terapii.
- Mezi prvními kontakty opět klesl počet rodičů (63 % z původních 85 %) a naopak vzrostl počet jiných rodinných příslušníků, především partnerů.
- V rámci rodinné a párové terapie se počet stabilizovaných uživatelů drog, s nimiž jsme spolupracovali, zdvojnásobil (z 11 v r. 2009 na 23 v r. 2010).

	2008	2009	2010
Počet všech klientů	320	225	262
Počet kontaktů	1 526	1 526	1 357
Rodičovská skupina	70	107	90
Rodinná terapie	76	62	125
Individuální poradenství	1 717	1 685	1 907

ZMĚNY V UŽÍVÁNÍ KONOPNÝCH DROG

Podpůrně terapeutický program Poradny pro rodiče je určen sociálnímu okolí uživatelů nealkoholových návykových látek, přičemž není rozhodující, v jaké fázi problému se uživatel drog nalézá, tedy zda jde o experiment, užívání, problémové užívání či závislost.

Ze sledování primární drogy uživatelů mezi lety 2007–2010 vyplývá, že zejména v případě konopných drog došlo k zásadním změnám. Především se zvýšil počet rodinných příslušníků, kteří nás vyhledají pro problémy svých blízkých s marihuánou a dalšími látkami tohoto typu z 22 % na 34 %, tedy o polovinu. Dále zjišťujeme, že se uživatelé konopných látek (a také jejich rodinní příslušníci) dostávají do stále závažnějších problémů (nezaměstnanost, demotivace, nespolehlivost apod.), což bylo v době vzniku poradny zcela ojedinělé.

Zaznamenali jsme pokles rodičů, kteří nás vyhledají pro experimenty svého dítěte (tj. do půl roku užívání) z 16 % na 10 % a užívání kratší než 3 roky ze 72 % na 51 %. Naopak výrazně přibýlo rodinných příslušníků, kteří nás vyhledají pro dlouhodobé užívání (do pěti let) z 6 % na 13 % a u užívání delšího než 5 let ze 3 % na 16 %.

S délkou užívání přitom souvisí závažnost problémů, s nimiž se uživatel i rodina potýkají. V 10 % případů šlo o užívání přesahující 10 let. Takové případy se v naší praxi v r. 2007 vůbec nevyskytovaly. Domníváme se, že tato situace souvisí s velmi rozšířeným užíváním konopných látek, podceňováním jejich účinku a zejména s mnohem vyšším obsahem THC, které dnes konopné drogy mají.

Štěpánka Čtrnáctá

Drogové informační centrum (DIC)

Shromažďuje, třídí a zveřejňuje informace z oblasti drogové problematiky. Provozuje internetové stránky o. s. SANANIM – Drogový informační server, internetovou Drogovou poradnu a stránky občanského sdružení. Dále se věnuje také osvětovým aktivitám mimo internet, například prostřednictvím Informačního stánku SANANIM.

Projekt byl realizován za finanční podpory Úřadu vlády ČR a Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, Magistrátu hl. města Prahy a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Tým pracoval pod vedením PhDr. Veroniky Maxové.

Drogový informační server (DIS; www.drogovyserver.cz, www.drogy.net) je jedinečný zejména v tom, že široké veřejnosti (se zájmem o drogy či přímo drogami ohrožené), ale i odborníkům, novinářům a studentům poskytuje objektivní, nezkreslené a pravidelně aktualizované informace. Třebaže byla obsahová část výrazně zredukována, nabízí server natolik pestré a různorodé zprávy, že je pro vyhledávače i uživatele stále velmi atraktivní. Slabou stránkou serveru je jeho technologická zaostalost, která omezuje jeho rozvoj směrem k přehlednosti.

Drogové aktuality (DRAK) zaznamenaly nepatrné zvýšení počtu odběratelů (1228 oproti 1212 v předchozím roce).

Drogová poradna (www.drogovaporadna.cz) vykázala ve srovnání s předchozím rokem další nárůst obslužených uživatelů, a to zejména díky možnosti vyhledat dotaz v databázi již zodpovězených dotazů. Jde o pozitivní trend, který službu zefektivňuje a zrychluje. Současně však stoupá náročnost kladených dotazů. Dotazy se nejčastěji týkají pervitinu a cannabinoidů, z čehož vyplývá, že poradna oslovuje tu cílovou skupinu, která není snadno oslovitelná standardními poradenskými službami. Zejména u cannabisových klientů tedy jde o efektivní včasnou intervenci v rámci primární prevence.

Informační stánek SANANIM se rozvíjel zejména díky podpoře privátního sektoru a byl provozován na významných letních festivalech (celkem 40 společenských akcí). Tvořil hlavní součást aktivit spojených s rozšiřováním informací týkajících se alkoholu, a to nejenom o rizicích jeho zneužívání, ale i o zásadách bezpečného užívání. Na akcích byl spojen se službou Promile INFO (www.promile.info) a zájemcům poskytoval orientační dechovou zkoušku. Projekt informačního stánku je zahrnut do širšího projektu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky Safer Party zajišťujícího spolupráci jednotlivých organizací při prevenci užívání drog na taneční scéně.

Odborná knihovna spravuje přes 2273 titulů knih a časopisů.

K ÚSPĚCHŮM V R. 2010 PATŘÍ:

- Zefektivnění práce Drogové poradny, která umožňuje uživatelům rychle si na jednoduché dotazy vyhledat odpověď, takže se pracovníci mohou více soustředit na dotazy, na něž je odpověď náročná a komplikovaná.
- Uskutečnění dvoudenní odborné konference Mladiství a drogy (více viz Další projekty, s. 42)

DROGOVÁ PORADNA: BEZPEČNÉ MÍSTO, KDE SE MLADÍ LIDÉ MOHOU INFORMOVAT

Uživatelé drog včetně příležitostných experimentátorů jsou mezi klienty poradny zastoupeni nejčastěji; druhou významnou skupinu tvoří rodiče, další rodinní příslušníci a partneři uživatelů. Pokud jde o typ drogy, výrazně převládají dotazy ohledně pervitinu a konopných drog. Z toho je evidentní, že poradna velmi dobře oslovuje cílovou populaci, která ještě není v kontaktu s jinými službami.

Nabídnout klientům poradny možnost vyhledat si odpověď na dotaz v databázi zodpovězených dotazů se velmi osvědčila. Splnily se tak naše předpoklady, že většina uživatelů, kteří potřebují získat odpověď na jednoduchý dotaz, si ji dokážou vyhledat samostatně a mají ji ihned k dispozici. Tuto službu využilo v r. 2010 celkem 6 037 klientů. Pracovníci poradny tak neztrácejí čas odpověďmi na jednoduché dotazy, které již byly mnohokrát zodpovězeny, a věnují se odpovědím, které jsou odborně náročné.

Zavedením možnosti vyhledat si odpověď stoupl v meziročním srovnání počet splněných zakázek o 12 %. Díky provedeným úpravám serveru zůstává služba nadále nákladově velmi efektivní. Nový redakční systém umožňuje rovněž sledovat pohyb návštěvníků po stránkách; dostupné údaje jsou za posledních pět měsíců roku 2010, kdy celková návštěvnost stránek dosáhla 152 841 unikátních návštěv při celkovém počtu 422 718 zobrazení.

Veronika Maxová

Rok	DIS		DRAK		Drogová poradna		Knihovna	Promile INFO
	Počet přístupů	Nové články	Uživatelé služby	Dotazy celkem	Z toho:			
					přímý	vyhledaný	Počet titulů	Počet tel. / e-mail / SMS
2008	180 411	744	1 176	6 267	2 316	3 951	2 045	5 362
2009	175 936	430	1 212	6 913	2 343	4 570	2 051	44 116
2010	144 205	513	1 228	7792	1 755	6 037	2 273	52 732

Další projekty

O. S. SANANIM

INTERNETOVÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE (IPP)

www.odrogach.cz, www.primarniprevence.cz

Informační část serveru

Přináší české a zahraniční zkušenosti z oblasti teorie a praxe primární prevence, informace pro rodiče a další údaje vztahující se k primární prevenci a souvisejícím tématům. V průběhu roku byla rozšířena o oblasti týkající se šikany, poruch příjmu potravy, výchovy dospívajících v rodině, užívání marihuany a sexuálně přenosných nemocí.

Interaktivní část serveru

- **Rozhodovací hry** ukazují možná řešení různých složitých situací a jaké důsledky z nich plynou. Mezi návštěvníky serveru je o ně velký zájem.
- **Aplikace MODOS** – monitorovací dotazníky pro školy. Jde o soubor šesti dotazníků monitorujících prostředí ve školách. Zjišťují znalosti žáků o návykových látkách a jejich postoje k nim, vnímání rizik, duševní pohodu atd. Hlavním přínosem aplikace je okamžitě, podrobné a plně automatické zpracování dotazníků, pokud žáci/studenti vkládají odpovědi do počítače sami, nebo částečně automatické, pokud je vyplňují na papíře. Systém rovněž umožňuje použít rozsáhlý filtr a získat podrobné odpovědi na dílčí otázky. Bližší informace o tom, jak šetření provádět, jsou uvedeny v oddíle Monitorovací dotazníky. Dotazníky byly převzaty z publikace *Jak ve škole vytvořit zdravější prostředí*, kterou lze ze serveru rovněž stáhnout.
- **Prevence pro rozumné rodiče.** Jde o on-line nástroj pro rodiče dětí a dospívajících, který nabízí informace, rady i praktická cvičení v oblasti prevence užívání návykových látek. Vznikl ve spolupráci s Centrem adiktologie a mezinárodní nadací Mentor (mentorfoundation.org).

Průměrná návštěvnost se dlouhodobě drží mezi 120–130 návštěvami denně, přičemž více návštěv je v průběhu pracovních dní. Vzhledem k technickým problémům serveru bylo nutné přistoupit k vytvoření nových stránek, které současně dostaly novou grafickou podobou.

Projekt podpořilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

KOMPLEXNÍ PROGRAM PÉČE O DĚTI ZÁVISLÝCH MATEK

Projekt byl zahájen na podzim 2009. Jeho cílem je podpora rozvoje dítěte, jehož matka nebo případně otec užívali či užívají drogy, a to bez vytržení dítěte z rodinného prostředí prostřednictvím sanace rodiny. Projekt tak pomáhá snížit počet dětí, které by jinak zůstaly v ústavní péči. Jeho součástí je diagnostika dítěte s ohledem na možné důsledky spojené s drogovou závislostí matky (otce) a následná péče a pomoc celé rodině. V r. 2010 jsme aktivně pracovali se 125 dětmi, u kterých byly sledovány předpokládané rizikové příznaky. Kromě jednotlivých zařízení o. s. SANANIM (KC, TP, DST, TK Karlov, DC) byli do projektu zapojeni také další odborníci (dětská psychologové, speciální pedagogové aj.). Jde o konkrétní případovou práci s matkou a s dítětem od prvních kontaktů až do fáze rehabilitace.

Projekt trvá do září 2011; výstupem bude Manuál práce s dětmi drogově závislých klientů.

Projekt podpořila Nadace Sirius.

EVALUACE VÝSLEDKŮ LÉČBY V TERAPEUTICKÉ KOMUNITĚ PRO DROGOVĚ ZÁVISLÉ

Záměrem projektu je sledovat, k jakým změnám dochází u klientů TK po léčbě, pokud jde o užívání drog a alkoholu, psychické a fyzické zdraví, sociální fungování, kriminální činnost a kvalitu života. Projekt byl zahájen 1. 1. 2007 a je plánován na pět let. Hlavním řešitelem je Martin Šefránek, odborným konzultantem je prof. Michael Gossop, vedoucí výzkumu National Addiction Centre, King's College London. Podrobné informace o projektu viz sananim.cz/projekty/evltk.

V souboru je 214 klientů, z toho 137 mužů a 77 žen ve věku 16–45 let, kteří mezi 1. 1. 2007 a 31. 12. 2008 nastoupili léčbu v pěti sledovaných terapeutických komunitách (Němčice SANANIM, Karlov SANANIM, Podcestný Mlýn, Nová Ves, White Light I.). Jde o téměř 80 % všech klientů, kteří v rozhodném období zahájili léčbu ve sledovaných TK. Jsou dotazováni při nástupu do léčby, při jejím ukončení a potom za 3 a 12 měsíců. V r. 2010 pokračoval sběr rozhovorů s klienty v rámci follow-up části studie. K 31. 12. 2010 tak byl ukončen sběr dat; celkem bylo provedeno 598 rozhovorů. V interpretační části budou definovány indikátory a nástroje pro hodnocení výsledků léčby v TK; závěrečná zpráva bude vypracována v r. 2011.

*Projekt podpořil Úřad vlády ČR
a Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky.*

PROJEKT E-DEKONTAMINACE

Cílem projektu bylo poskytnout zdravotnickým a laickým zdravotnickým pracovníkům pracujícím s problémovými uživateli návykových látek odborné podklady pro práci s klienty, umožnit jim výměnu materiálů a sdílení zkušeností. Klíčovým nástrojem, který byl pro projekt využit, byl časopis *Dekontaminace*, který srozumitelně a efektivně předává preventivní a zdravotnické informace drogově závislým klientům nízkoprahových center.

Byl vytvořen portál s omezeným přístupem *eDekontaminace.cz*, kde ke konci r. 2010 bylo pro 280 registrovaných čtenářů k dispozici na 500 článků digitalizovaných z dosud vydaných čísel časopisu a asi 100 nových textů, letáků a dalších materiálů využitelných při práci s klienty. Kromě toho byly vydány některé edukační materiály také jako plakáty a byly distribuovány kontaktním centrům (Mapa žil kreslená, Mapa žil fotografická, Masti, Schéma, jak získat občanský průkaz, Abeceda bezpečného sexu, V nouzi poznáš přátele – edukační plakát proti sdílení). Na portálu je též prostor pro odbornou diskusi problematiky nízkoprahových drogových služeb.

Díky grantu se mohl zvýšit náklad časopisu *Dekontaminace* z 3 300 ks na 5 500 ks a počet zařízení, které ho distribuují klientům, tak stoupl na 62. Na některých materiálech spolupracovaly OZ Odysseus (Slovensko), Life-line (Velká Británie) a Mainline (Nizozemsko).

Projekt podpořila společnost Johnson&Johnson.

PROJEKT „SANITKA“

Výměnný program, poradenství, základní zdravotní ošetření a testování na infekční choroby (HIV, žloutenka typu C, syfilis) jsou hlavními službami, které poskytuje od 9. srpna 2010 každé pondělí a čtvrtek v odpoledních hodinách sanitka parkující na okraji otevřené drogové scény u Vrchlického sadů (Washingtonova ulice, Praha 1).

Na projektu se podílejí TP, KC a CADAS ve spolupráci s MČ Prahy 1 a dalšími organizacemi, které o sanitce své klienty informovaly. Průměrně se zde denně uskutečnilo 105 kontaktů s uživateli drog, bylo vydáno 1 077 injekčních jehel, provedeno 5 zdravotních ošetření a 4 testy na infekční choroby. Uživatelé drog, u nichž byla při testování zjištěna reaktivní reakce, byli standardním postupem odkazováni do sítě zdravotnických zařízení se zajištěním návazné péče.

Nasměrování klientů do sanitky pomohlo snížit koncentraci uživatelů drog na Václavském náměstí do vyčleněné zóny u Vrchlického sadů. Spolupráce s Městskou policií byla na velmi dobré úrovni, probíhala dle dohod a v případě potřeby byla Městská policie ihned na místě a situaci řešila.

Projekt podpořil Úřad MČ Prahy 1.

ZVÍTĚZIT MŮŽE KAŽDÝ

Hlavním cílem projektu bylo upozornit na problematiku sociálního vyloučení a zdůraznit takové prvky jejího řešení, které dávají jedincům ohroženým sociálním vyloučením šanci vlastními silami zlepšit svou životní situaci. Projekt byl rozdělen na dvě části: propagační kampaň *Zvítězit může každý* a informační a vzdělávací kampaň zaměřenou na organizace pracující s cílovými skupinami, kterými byli nezaměstnaní, především dlouhodobě nezaměstnaní, vězni, osoby po návratu z výkonu trestu, bezdomovci, osoby bez přístřeší a osoby ukončující dlouhodobý pobyt v ústavním zařízení či rezidenční léčbě.

Kampaň *Zvítězit může každý* zaštilil hlavní partner projektu Českomoravský fotbalový svaz a realizovala ji marketingová agentura Public Football. Do konce r. 2010 byla navázána spolupráce se 14 organizacemi a jejich 650 klienty. Aktivně se na projektu podílelo 72 klientů sociálních služeb (účastníci kvalifikace HWC). Vzhledem k tomu, že aktivity pouličního fotbalu jsou dobře propracovány a čerpají z bohatých zahraničních zkušeností, staly se pilotním modelem i pro ostatní sportovní aktivity. Důležitým faktorem informační kampaně bylo pak také přímé oslovení cílových skupin prostřednictvím těchto organizací.

Projekt *Zvítězit může každý* obdržel od Grassroots fotbalu ČMFS Cenu za nejlepší sociální akci roku 2010.

Projekt podpořilo Ministerstvo práce a sociálních věcí v rámci evropského Roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení.

HOMELESS WORLD CUP (HWC)

Mistrovství světa bezdomovců a dalších vyloučených skupin v pouličním fotbale Homeless World Cup je mezinárodní projekt využívající pozitivní síly fotbalu ke zvyšování povědomí o problému sociálního vyloučení a chudoby ve světě. Vznikl v r. 2003 a o. s. SANANIM se do něj zapojilo v r. 2006. Pořádáním národní kvalifikace usiluje o přiblížení projektu všem organizacím, které se sociálně znevýhodněnými či vyloučenými pracují. Národní kvalifikace na HWC se konala 29. 6. 2010 v Praze na hřišti v Masné ulici, které zapůjčila MČ Praha 1. Účastnilo se jí devět týmů (Devils of DC SANANIM, Azyl Club Hradec Králové, AD Znojmo, Naděje Praha, Armáda spásy Praha, Pegas Pardubice, TK Sejřek, TK Němčice, AD Rumburští Tygři). Z nejlepších hráčů národní kvalifikace byl vytvořen reprezentační tým, který se zúčastnil ve dnech 19. - 29. 9. Homeless World Cupu 2010 v brazilském Rio de Janeiro. V silné konkurenci sedmdesáti týmů se umístil na 23. místě.

Projekt podpořil Magistrát hl. města Prahy.

TRADIČNÍ HRNČÍŘSKÉ TRHY NA KAMPĚ

Jde o dvoudenní akci propojující prodej tradiční české keramiky s bohatým rodinným programem, divadelními představeními pro děti, zpíváním rodičů s dětmi, staročeskými hrami a výtvarnou dílnou pro děti. Občanské sdružení SANANIM se jejich pořadatelství ujalo poprvé v r. 2006 a navázalo tak na tradici, která sahá až do roku 1599.

Pátý ročník trhů se konal 4.–5. září 2010. Program byl sestaven tak, aby oslovil celou rodinu s důrazem na kvalitní společné prožití volného času. V téměř dvou desítkách stánků prodávali keramiku renomovaní výtvarníci i chráněné dílny. Na podiu se po oba dny konala divadelní představení pro děti, vystoupili zde například Jakub Folvarčný, divadlo To jsem já, Divadlo z praku, Buchty a loutky, Anička Ducháčková a další. HAF – 1. nezávislá umělecká škola v Praze spolupracovala při soutěžích ve zpěvu, ve výtvarné dílně si děti mohly vyrobít a namalovat dle vlastní fantazie lodičku apod. Oba dny trhů završilo vystoupení hudebních skupin, a to romské skupiny Bengas a kapely Trombenik.

Během trhů jsme rovněž využili prostoru a charakteru akce k představení protidrogových služeb, které mají jinak omezené možnosti kontaktu s občany, k propagaci protidrogové prevence a k prevenci v oblasti bezpečného užívání alkoholu.

Projekt podpořil Magistrát hl. města Prahy a Úřad MČ Prahy 1.

2. ODBORNÁ KONFERENCE MLADISTVÍ A DROGY 2010

Jedinečnost těchto konferencí spočívá v tom, že napomáhají překračovat rámce odborností a k účasti zvou i lidi, kteří se adiktologických setkání obvykle neúčastní, avšak s tématem závislosti se setkávají při své práci, tedy sociální pracovníky nejrůznějších institucí a odborů, protidrogové koordinátory, kurátory pro mládež, vychovatele, lékaře a další.

Ve třech blocích – adiktologickém, terapeutickém a sociálně-právním – přednesli přední odborníci celkem 14 příspěvků a proběhlo několik panelů. O tom, že své místo si tyto odborné konference již pevně našly, svědčí mimo jiné i skutečnost, že zájem o ně rok od roku stoupá. V r. 2010 se konference zúčastnilo přes 300 lidí.

Konferenční sborník, který může sloužit jako příklad dobré praxe v práci s mladistvými uživateli, vyšel na podzim 2010 a je volně ke stažení na stránkách o. s. SANANIM.

Projekt podpořila Česká spořitelna, a. s., a Magistrát hl. města Prahy.

DIVADLO KUNSTHAUS SANANIM

V průběhu r. 2010 odehrálo devět představení nově nazkoušené hry Miroslava Drábka „Narkobaroni“ (premiéra 3. května v pražském divadle Potrvá) a dvě představení hry „Lov na losa“ polského autora Michala Walczaka. Soubor se také zúčastnil pražské amatérské přehlídky Píseček a na Šrámkově Písku odehrál derniéru „Lovu na losa“.

Celoroční snažení opět provázela častá proměna souboru – na třech stálých hereckých postech se vystříдалo dvacet klientů. Zkoušky navštěvovali profesionální herci Leoš Juráček, Kajetán Písařovic a Martin Matějka, což zkoušky kultivuje a zpřehledňuje, třebaže herecká výpověď zůstává autentická.

Projekt podpořila Nadace Život umělce.

AKCELERÁTOR

Sociální firma Café Therapy byla zařazena do projektu *Akcelérátor*, který je asistenčním programem Nadace VIA na podporu sociálního podnikání NNO. Jeho cílem je zefektivnit práci sociální firmy a sladit její řízení s řízením mateřské NNO. Byl zahájen v prosinci 2010 a potrvá do konce r. 2011.

Projekt podpořila Nadace VIA.

Evropské projekty

Příprava a podpora vstupu na trh práce pro bývalé uživatele návykových látek a osoby ohrožené drogovou závislostí v konfliktu se zákonem – CZ.2.17/2.1.00/32326

Projekt byl podpořen v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita, který je spolufinancován ESF.

Trvání projektu: 1. 2. 2010 – 31. 7. 2012

Je realizovaný Pracovní a sociální agenturou SANANIM a zaměřuje se především na podporu bývalých uživatelů návykových látek a osob bezprostředně opouštějících výkon trestu odnětí svobody nebo výkon vazby. Služby poskytované bývalým uživatelům se soustředí zejména na přípravu na zaměstnání, jeho zajištění a vyřízení sociálních náležitostí. Dále zahrnují prohloubení počítačových dovedností klientů, kariérní poradenství pro stabilizované osoby a podporované zaměstnávání u spolupracujících zaměstnavatelů, které je určeno především klientům, kteří mají špatný zdravotní stav, záznam v RT, matkám na mateřské dovolené nebo pečujícím o děti do 4 let věku apod. Součástí projektu jsou také semináře určené klientům před ukončením léčby.

Osobám bezprostředně opouštějícím VTOS/VV nabízí projekt služby vedoucí k sociální stabilizaci a zajištění zaměstnání. Společně s partnerem projektu Vazební věznicí Praha-Ruzyně jsou kontaktováni klienti vhodní pro nabízené služby, formou seminářů se budeme věnovat motivaci, podchycení osob z cílové skupiny k přípravě pro nalezení zaměstnání.

**EVROPSKÁ
UNIE**

Praha – Vídeň, problematika zaměstnávání a pracovní integrace osob ohrožených drogovou závislostí – CZ.1.04/2.1.01/44.00061

Projekt je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Trvání projektu: 1. 10. 2010 – 31. 9. 2012

Projekt Praha – Vídeň je postaven na spolupráci s rakouským partnerem, sdružením Fix und Fertig/Verein Wiener Sozialprojekte, a na zkušenostech Pracovní a sociální agentury SANANIM. K hlavním cílům projektu patří inovace a rozšíření služeb zaměřených na podporu, motivaci a přípravu vstupu na trh práce pro osoby za běžných okolností na trhu práce obtížně umístitelné.

Spolupráce je orientovaná především na předání know-how rakouských partnerů v oblasti sociálního podnikání, respektive sociálních firem, kterých v Rakousku působí celá řada. Aktivity a workshopy se týkají analýzy legislativních a provozně technických podmínek těchto firem v Rakousku i možností přenosu těchto zkušeností, metodik a legislativních podmínek do České republiky a do sociálních firem, které u nás již existují.

V rámci projektu se pilotně ověřuje také metodika práce s nestabilizovanými uživateli nealkoholových drog v oblasti pracovní a sociální integrace.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Chráněné a podporované zaměstnávání, rekvalifikace pro zefektivnění následné péče osob ohrožených závislostmi – CZ.1.04/2.1.01/44.00061

Projekt je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Trvání projektu: 1. 5. 2010 – 30. 4. 2012

Základním cílem projektu je podpora integrace osob po léčbě závislosti na návykových látkách na trh práce s využitím podporovaného a chráněného zaměstnávání.

Specificky se pak projekt zaměřuje na ty osoby, které jsou na trhu práce vedle drogové minulosti znevýhodněny ještě dalšími faktory, jako je somatická či psychiatrická diagnóza, záznam v rejstříku trestů, péče o dítě či nízké vzdělání. Pro tyto osoby je v rámci procesu reintegrace do společnosti nalezení prvního zaměstnání po léčbě klíčové.

V rámci projektu nabízíme klientům podporované zaměstnání v sociální firmě SANANIM Charity Services, s. r. o., provozující kavárnu a restauraci Café Therapy v centru Prahy. Klienti jsou zaměstnání na pozici pomocný personál v kuchyni, kuchař, číšník nebo uklízeč. Pro osoby, které nemohou kvůli své aktuální zdravotní či psychické situaci využít ani podporovaného způsobu zaměstnávání, nabízíme chráněné zaměstnání v keramické dílně o. s. SANANIM a úklidové práce v našich zařízeních.

Dále je klientům nabízena rekvalifikace v oboru kuchař/číšník a základy práce na PC. Plánováno je zajištění zaměstnání pro 26 osob, z toho pro 4 osoby rekvalifikace v oboru kuchař/číšník a pro dalších 6 osob rekvalifikace v oblasti základů práce na PC.

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Club Health

Projekt je financován Evropskou komisí z prostředků programu Zdraví pro 2008–13, realizovaného EAHC (Výkonná agentura pro zdraví a spotřebitele) v rámci kontraktu 2008 12 11.

Jde o tříletý projekt (2009–11) mezinárodní sítě organizací zabývajících se projekty bezpečného nočního života, na jehož závěru je plánovaná mezinárodní konference v Praze (prosinec 2011, bližší informace viz <http://clubhealthprague2011.com>).

Realizátorem projektu je slovenský UTRIP a účastní se ho 20 přidružených a 15 spolupracujících partnerů z 15 členských států EU a Norska (např. Hogeschool Gent, Liverpool John Moores University, IREFREA Španělsko, IREFREA Portugalsko, Universität Koblenz-Landau, University of Huddersfield).

Cílem projektu v oblasti veřejného zdraví je prostřednictvím dobré praxe, doporučení, standardů a sdílení zkušeností na mezinárodní úrovni podpořit rozvoj kapacity a schopností všech zainteresovaných (vlády, města, poskytovatelé služeb), vytvořit a rozvíjet bezpečné prostředí nočního

života. Usiluje o snížení sociálních nákladů a škod souvisejících s rizikových chování mládeže.

Mezi specifické cíle projektu patří rozvoj prevence nemocí (drogová závislost a pohlavně přenosné choroby), nehod, úrazů a násilného chování mezi mládeží především ve specifickém prostředí nočního života, sjednocení strategií a právních předpisů v oblasti rizikového chování mládeže a zvýšení citlivosti médií, reklamního průmyslu a dalších aktérů (např. politiků s rozhodovací pravomocí) k tomuto problému.

Imp.Ac.T. – Improving Access to HIV/TB Testing for Marginalized Groups

Projekt je financován Evropskou komisí z prostředků programu Zdraví pro 2008–13.

Jde o tříletý projekt (květen 2010 – květen 2012) realizovaný italskou organizací Villa Maraini za účasti 5 spolupracujících partnerů ze 4 členských států EU.

Obecným cílem projektu je zlepšit přístup k testování HIV a TBC, prevenci, léčbě a péči o dvě rizikové skupiny – problémové uživatele drog a migrující uživatele drog. Tyto skupiny jsou pro veřejnou zdravotní péči většinou těžko dosažitelné. Proto je nezbytné hledat a nabízet inovativní služby přizpůsobené jejich konkrétním potřebám. Partneri projektu budou v pilotním režimu poskytovat rychlé testy HIV a TBC cílové populaci v nízkoprahových službách za účelem posouzení účinnosti tohoto druhu intervencí, pokud jde o procento testovaných osob a počet nových diagnostikovaných případů.

HIV a TBC pozitivní osoby budou následně standardně referovány na specializované kliniky (spolupracující partnery). V rámci projektu bude vypracována společná metodika, a to jak pro provádění pilotního ověření, tak i pro posouzení její účinnosti.

V této souvislosti je cílem projektu přispět k identifikaci konkrétních determinant pozdní implementace testování a péče o nejvíce rizikové skupiny, hlavních faktorů včasné diagnózy a vstupu do péče.

Executive
Agency for
Health and
Consumers

Zdravotnické
zařízení
SANANIM
(ZZ)

V tomto odborném úseku jsou sdružena nestátní zdravotnická zařízení o. s. SANANIM, což v r. 2010 byly DST, DC a CADAS. Za jednotlivá pracoviště zodpovídají podle organizačního řádu jejich vedoucí a odborní ředitelé, garantem odbornosti byl vrchní lékař MUDr. Jakub Minařík, kterého nahradil doc. MUDr. PhDr. Kamila Kalina, CSc., když ukončil působení ve funkci národního protidrogového koordinátora v Úřadu vlády ČR a opět nastoupil do o. s. SANANIM.

ZZ SANANIM poskytuje klientům ambulantní psychiatrickou a psychoterapeutickou péči, péči denního psychoterapeutického stacionáře a péči odpoledního stacionáře. Cílovou skupinou jsou klienti s diagnózou škodlivého užívání návykových látek a závislosti na nich; především jde o nealkoholové drogy (opiáty/opioidy a stimulantia).

Mezi opiáty/opioidy jsou zastoupeny heroin a především nelegálně získávaný buprenorfin (subutex). Stimulační drogy jsou výhradně zastoupeny pervitinem, kokain byl zaznamenán výjimečně především v ambulancích zařízeních u klientů vyšších společenských vrstev.

Podíl klientů s evidovanými somatickými a psychickými komplikacemi roste, například v CADASu dosahuje přes 80 %. Mezi somatickými komplikacemi převládají hepatitidy B a C, které především CADAS registruje u více než poloviny klientely. Z psychických komplikací jsou nejčastější toxické psychózy, úzkostné stavy, poruchy osobnosti a zejména

deprese, jimž věnujeme stále větší a soustředěnou pozornost. ZZ SANANIM se na náročnou léčbu ambulantních klientů s duálními diagnózami a somatickými komplikacemi již řadu let programově zaměřuje jako jeden z mála poskytovatelů péče v ČR a spolupracuje s řadou odborných pracovišť.

Všechny složky ZZ SANANIM mají certifikáty odborné způsobilosti RVKPP. Statut zdravotnického zařízení znamená pro klienty navíc určitou garanci kvality poskytované péče, pro SANANIM jako organizaci nezanedbatelnou právní ochranu a pro odbornou veřejnost je faktorem usnadňujícím vzájemnou komunikaci a spolupráci ve prospěch klientů. Profesionalita poskytované péče i její dokumentace má stabilně dobrou úroveň. Zlepšila se rovněž komunikace s jinými zdravotnickými zařízeními a z kvalitňuje se vnitřní i vnější vzdělávání pracovníků.

Podle zákona č. 48/1997 o veřejném zdravotním pojištění patří poskytované služby ke zdravotní péči a pojištěnec na ně má zákonný nárok. Z nestátních zdravotnických zařízení o. s. SANANIM má uzavřenou smlouvu s VZP pouze pracoviště CADAS na ambulantní psychiatrickou péči (od června 2004). Výše úhrad od VZP je však spíše doplňkem stále nezbytných veřejných dotací, protože platby jsou nastaveny na extenzivní lékařskou péči, což je v protikladu k intenzivní komplexní péči, kterou poskytuje a která odpovídá potřebám klientů.

Zahraniční spolupráce a projekty

Zahraniční aktivity, projekty a spolupráce jsou příležitostí nejen k rozvoji celého sdružení, ale také k rozvoji jednotlivců, zvyšování kvality služeb a výměně zkušeností a vytvářejí rovněž prostor k novým iniciativám. V posledních letech však znamenají také předávání našich zkušeností a znalostí. Z tohoto pohledu je závažný přístup státu, který tuto oblast podporuje jen minimálně, a použití dotací na zahraniční aktivity dokonce zakazuje.

SANANIM se v r. 2010 podílel na různých mezinárodních aktivitách, projektech realizovaných v rámci evropských odborných sítí a individuálních projektech podpořených EK. Zahraniční spolupráci však brzdí systémový nedostatek dotačních finančních prostředků, který lze suplovat pouze čerpáním vlastních prostředků, sponzorskými dary (pokud nejsou věcně vymezeny) či pokusy o získání většinou velmi limitujících programů ESF. I nadále jsme tak v případě mezinárodních odborných konferencí často odkázáni na ochotu organizátorů a zahraničních organizací uhradit veškeré náklady související s naší účastí. Přesto se prostřednictvím členství v evropských odborných sítích (zastřešujících organizacích, federacích aj.) snažíme aktivně zapojovat do odborného dění a přispívat k realizaci drogové politiky EU.

Z profesního pohledu poskytovatele služeb považujeme za velmi důležité účastnit se odborného evropského života, tedy konferencí, seminářů a vzdělávání v rámci evropských či světových odborných sítí, a aktivně spolupracovat s renomovanými evropskými organizacemi a agenturami. K nejvýznamnějším partnerům v této oblasti patří EHRN, IHRD, EFTC, ENDIP, FESAT, PREVNET, Trimbos, EATI, Cranstoun Drug Services, International Drug Policy Consortium (IDPC) a další.

V neposlední řadě je potřeba zmínit, že sdružení v tomto roce připravilo program pro několik zahraničních stážistů a skupin odborníků a ředitel sdružení byl EAHC přizván k evaluačnímu procesu evropských projektů v programu Veřejné zdraví 2010.

ZAHRAŇIČNÍ PROJEKTY

Také v r. 2010 jsme spolupracovali na několika mezinárodních projektech. V rámci projektů podpořených Evropskou komisí se SANANIM stal národním partnerem a realizátorem části projektu Club Health (UTRIP, Slovinsko), IMPACT (Fondazione Villa Maraini, Itálie) a partnerem projektu Connections (AMOC, Nizozemsko). Významná pro nás byla i spolupráce s Medical College of Wisconsin na projektu výzkumné studie GAIN – Global AIDS Intervention Network (Communication Technology to Disseminate Evidence-Based HIV Interventions to NGOs) a možnost účasti na mezinárodním projektu Homeless Word Cup. Jako národní partneři jsme se ve spolupráci s A-Clinic Foundation (Finsko) podíleli na organizaci mezinárodního semináře Závislá společnost dnes a zítra a ve spolupráci s Correlation Network na odborném zajištění semináře Peer Support.

ZAHRAŇIČNÍ KONFERENCE, STÁŽE A ÚČAST NA MEZINÁRODNÍCH AKCÍCH

Také v tomto roce se pracovníci sdružení zúčastnili několika mezinárodních akcí, odborných konferencí, stáží či seminářů. Za všechny jmenujme alespoň následující:

- Mezinárodní konference – Městská a regionální politika v éře globalizace, Praha, říjen 2010
- Mezinárodní seminář – Peer Support, Correlation Network, Praha, listopad 2010
- Mezinárodní konference – First Club Health Conference 2010, HNT network, Curych, červen 2010
- Mezinárodní seminář – Alkohol za volantem, Plzeňský Prazdroj, Praha, březen 2010
- Studijní stáž – Aplikační místnosti v praxi, Frankfurt nad Mohanem, březen 2010

Stručně z historie

- 1990** Ve spolupráci se Střediskem pro mládež Klíčov vzniklo **občanské sdružení SANANIM**, první nestátní nezisková organizace zabývající se problematikou závislostí na nealkoholových drogách.
- 1991** SANANIM otevřel **Terapeutickou komunitu Němčice** určenou pro dlouhodobou léčbu osob závislých na nealkoholových drogách **jako první zařízení tohoto typu u nás.**
- 1992** Na základě poptávky a nedostatku odborníků v oblasti drogových závislostí byl program sdružení rozšířen o aktivity v oblasti **primární prevence.**
- 1993** Vzhledem k dramatickému vývoji drogové scény na území hlavního města Prahy bylo počátkem května otevřeno **Kontaktní centrum.**
- 1994** Samostatný projekt **Terénních programů** vznikl zejména jako reakce na potřebu navázání kontaktu se skrytou drogovou scénou v Praze, a stal se tak pilotní službou svého druhu v ČR.
- 1995** Sdružení zahájilo nový projekt – **Terapeutická komunita Karlov.** Byla dokončena projektová příprava a byly zahájeny první stavební práce na prvním ubytovacím objektu.
- 1996** Otevření dvou nových programů znamenalo další krok rozšiřující systém péče a léčby. Byla zahájena činnost **Doléčovacího centra s chráněným bydlením** a vznikl **Denní stacionář**, který slouží jako ambulantní zařízení pro léčbu drogových závislostí.
- 1997** Tento rok byl ve znamení koncepčního a profesionálního rozvoje a profesionalizace řízení. Kontaktní centrum zahájilo realizaci programu ve Vazební věznici Praha-Ruzyně.

- 1998** Zahájení provozu **Terapeutické komunity Karlov** zpřístupnilo léčbu pro mladistvé a mladé dospělé, otevření **Chráněné dílny** přineslo nové možnosti v oblasti integrace.
- 1999** Zahájení provozu **Drogového informačního centra** znamenalo první pokusy využívání nových technologií, tj. internetu, v oblasti informování, poradenství a prevence. **Rozšířením kapacity TK Němčice** se podařilo zvýšit efektivitu léčby.
- 2000** Do TK Karlov byly přijaty **první klientky s dětmi**. **Česká spořitelna, a. s., se stala generálním partnerem sdružení**. Vznikla **první anonymní internetová poradna**.
- 2001** Zprovoznění další části objektů TK Karlov umožnilo **zahájit samostatný program pro matky s dětmi**. Úspěšně se podařilo zorganizovat mezinárodní AT konferenci.
- 2002** Terénní programy se rozšířily o **program pro romské uživatele**, Drogový informační server byl rozšířen o distribuci aktuálních informací **DRAK**.
- 2003** Svou činnost zahájily **Specializované ambulantní služby CADAS**. Do provozu byly uvedeny webové stránky www.odrogach.cz a fungovat začal program **chráněného bydlení pro matky s dětmi**.
- 2004** Otevřena **Poradna pro rodiče**; Terénní programy se rozšířily o **program pro ruský mluvící cizince**, Denní stacionář o **program pro matky s dětmi**. Za podpory OSF byl realizován projekt rozvoje drogových služeb v Afghánistánu.
- 2005** **Založení sociální firmy SANANIM Charity Services, s. r. o.**; otevření **Café Therapy**; činnost zahájila **Pracovní a sociální agentura**. Spolupráce na projektu Breaking the Circle v Afghánistánu, Democracy, Cities & Drugs a Correlation; vznik **služby Promile SMS**.
- 2006** Sdružení realizovalo čtyři projekty podpořené ESF; vznik **Centra pro osoby v konfliktu se zákonem (COKUZ)**; zprovoznění **Tréninkového pracoviště**; sdružení se zapojilo do projektu **Homeless Word Cup**; všechny **klíčové služby sdružení obdržely certifikát RVKPP** odborné způsobilosti služeb pro uživatele omamných a psychotropních látek.
- 2007** Zprovoznění nových služeb v rámci projektu **Promile INFO**; spuštění webové aplikace **Alkotest**; certifikovány **programy v oblasti primární prevence**.
- 2008** Osm základních programů **opakovaně certifikováno**; zahájení projektu **Infostánek** na letních hudebních festivalech; položeny **základy Virtuální kliniky**; dokončena **první fáze revitalizace areálu TK Karlov**.
- 2009** Zřízení **Centra pro práci a stabilizaci uživatelů drog**, zahájení **Komplexního programu péče o děti závislých matek**, podpořeného nadací Sirius; uspořádání dvoudenní **odborné konference Ženy a drogy**; dva základní programy **opětovně certifikovány**.
- 2010** **Kontaktní centrum** se přestěhovalo do ulice Na Skalce v Praze 5; uskutečnil se projekt **e-Dekontaminace**, podpořený společností Johnson&Johnson; konala se dvoudenní **odborná konference Mladiství a drogy**; dva základní programy opětovně certifikovány.

Finanční zpráva

SANANIM 2010

PŘEHLED VÝNOSŮ JEDNOTLIVÝCH ZAŘÍZENÍ ZA ROK 2010

Terénní programy	6 427 353 Kč
MZ	100 000 Kč
MPSV	1 252 000 Kč
RVKPP	2 110 000 Kč
HMP	2 300 000 Kč
ÚMČ P1	104 167 Kč
ÚMČ P2	140 000 Kč
vlastní	421 186 Kč

Romský terénní program	1 023 648 Kč
MPSV	308 000 Kč
RVKPP	248 000 Kč
HMP	300 000 Kč
vlastní	167 648 Kč

Kontaktní centrum	8 988 287 Kč
MZ	400 000 Kč
MPSV	1 710 000 Kč
RVKPP	3 196 000 Kč
HMP	3 200 000 Kč
ÚMČ P2	60 000 Kč
vlastní	422 287 Kč

COKUZ	1 015 865 Kč
MS	130 000 Kč
MPSV	267 000 Kč
RVKPP	286 000 Kč
HMP	250 000 Kč
vlastní	82 865 Kč

DST	4 938 871 Kč
MZ	136 300 Kč
MPSV	919 000 Kč
RVKPP	1 268 000 Kč
HMP	1 700 000 Kč
ÚMČ P2	50 000 Kč
SIRIUS	783 584 Kč
vlastní	81 987 Kč

TKK	8 481 821 Kč
MPSV	2 348 000 Kč
RVKPP	2 717 000 Kč
HMP	3 050 000 Kč
JČ kraj	150 000 Kč
vlastní	216 821 Kč

TKN	6 355 035 Kč
MPSV	1 874 000 Kč
RVKPP	1 829 000 Kč
HMP	2 400 000 Kč
JČ kraj	150 000 Kč
vlastní	102 035 Kč

DOC	4 189 302 Kč
MPSV	884 000 Kč
RVKPP	1 265 000 Kč
HMP	2 000 000 Kč
vlastní	40 302 Kč

DOC MAT	1 076 952 Kč
MPSV	332 000 Kč
RVKPP	385 000 Kč
HMP	350 000 Kč
vlastní	9 952 Kč

DIC	1 357 126 Kč
MŠMT	350 000 Kč
RVKPP	345 000 Kč
HMP	600 000 Kč
vlastní	62 126 Kč

IPP	299 500 Kč
MŠMT	299 500 Kč

CADAS	2 463 329 Kč
MZ	230 000 Kč
MPSV	272 000 Kč
RVKPP	482 000 Kč
HMP	920 000 Kč
ÚMČ P1	125 000 Kč
vlastní	434 329 Kč

PPR	1 338 348 Kč
MPSV	392 000 Kč
RVKPP	396 000 Kč
HMP	400 000 Kč
ÚMČ P1	125 000 Kč
vlastní	25 348 Kč
PSA	1 553 458 Kč
HMP	60 000 Kč
OPPA	1 485 005 Kč
vlastní	8 453 Kč
Evaluačce v TK	279 480 Kč
RVKPP	100 000 Kč
vlastní	179 480 Kč
Divadlo Kunsthaus	15 000 Kč
Nadace Život umělce	15 000 Kč
HWC	342 548 Kč
HMP	100 000 Kč
vlastní	242 548 Kč
Trhy Kampa	141 108 Kč
HMP	50 000 Kč
ÚMČ P1	30 000 Kč
vlastní	61 108 Kč

SOUHRNNÝ PŘEHLED PŘÍJMŮ PODLE ZDROJŮ ZA ROK 2010

Státní instituce a ministerstva	
MZ	866 300 Kč
MPSV	11 058 000 Kč
RVKPP	14 627 000 Kč
MŠMT	649 500 Kč
MS	130 000 Kč
OPLZZ - MPSV	2 544 736 Kč
OPPA - MHMP	2 474 326 Kč
Městské úřady a kraje	
HMP	18 680 000 Kč
ÚMČ P1	384 167 Kč
ÚMČ P2	250 000 Kč
JČ kraj	300 000 Kč
Příjmy z vlastních zdrojů	
Aromka	453 936 Kč
nájemné klienti	367 780 Kč
příspěvky klienti	796 719 Kč
VZP	597 414 Kč
úroky	83 190 Kč
ostatní	3 564 454 Kč
Nadace a společnosti	
Nadace České spořitelny	3 340 000 Kč
Nadace Sirius	600 764 Kč
IMPACT	554 122 Kč
Metrostav	500 000 Kč
B. Braun Medical s.r.o.	196 268 Kč
Johnson & Johnson	124 011 Kč
Cygni Software, a.s.	100 000 Kč
Ostatní finanční dary	347 333 Kč
Věcné dary a příspěvky od soukromníků	1 018 567 Kč

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT

A. Náklady	
1. materiál	10 692 526 Kč
2. opravy	1 927 464 Kč
3. energie	1 906 644 Kč
4. služby a cestovné	9 036 199 Kč
5. osobní náklady	31 824 999 Kč
6. daně a poplatky	40 104 Kč
7. odpisy	136 152 Kč
8. odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek	2 859 909 Kč
NÁKLADY CELKEM	58 423 997 Kč
B. Výnosy	
1. tržba za vlastní výkony a zboží	3 165 881 Kč
2. ostatní výnosy	3 121 585 Kč
3. tržby z prodeje majetku a zúčtování rezerv a opravných položek celkem	149 000 Kč
4. přijaté příspěvky celkem	5 634 786 Kč
5. provozní dotace celkem	48 055 332 Kč
VÝNOSY CELKEM	60 126 585 Kč
Daň z příjmu	107 890 Kč
C. Výsledek hospodaření před zdaněním	1 702 587 Kč
D. Výsledek hospodaření po zdanění	1 594 697 Kč

ROZVAHA

Aktiva	
A. Dlouhodobý majetek	
dlouhodobý hmotný majetek	41 059 722 Kč
dlouhodobý finanční majetek	1 456 600 Kč
oprávky k dlouhodobému majetku	-5 541 162 Kč
B. Krátkodobý majetek	
pohledávky	923 940 Kč
krátkodobý finanční majetek	13 633 354 Kč
jiná aktiva	296 319 Kč
AKTIVA CELKEM	51 828 773 Kč
Pasiva	
A. Vlastní zdroje	
jmění	43 805 926 Kč
výsledek hospodaření	1 594 697 Kč
B. Cizí zdroje	
krátkodobé závazky celkem	6 041 835 Kč
jiná pasiva	386 315 Kč
PASIVA CELKEM	51 828 773 Kč

Zpráva auditora

Auditorská zpráva

pro správní radu sdružení

SANANIM, občanské sdružení

Ovčí Hájek 2549/64a, 158 00 Praha 5
IČO: 00496090

V Praze dne 31. května 2011

Provedl jsem audit účetnictví z hlediska výdajových a příjmových položek a vynaložení dosaženého výsledku hospodaření a účetní závěrky ke dni 31. prosince 2010 občanského sdružení SANANIM, IČO 00496090.

Vedení sdružení je odpovědné za sestavení účetní závěrky a vedení účetnictví tak, aby bylo úplné, průkazné a správné v souladu s platnými zákony a předpisy včetně správného vykázání nákladů pro jednotlivé projekty, ke kterým byly poskytnuty dotace.

Mou povinností je vyjádřit názor na jednotlivá hlediska auditovaného účetnictví určené smlouvou mezi auditorem a sdružením a specifikací dále uvedenou a účetní závěrku jako celek na základě provedeného auditu.

Audit jsem provedl v souladu se Zákonem č. 93/2009 Sb. O auditorech a Mezinárodními auditorskými standardy, zejména standardem č. ISA 800 – Zpráva auditora o auditu pro zvláštní účely a příslušnými aplikačními doložkami. Tyto mezinárodní auditorské standardy vyžadují, aby byl audit naplánován a proveden tak, aby auditor získal přiměřenou míru jistoty, že společnost správně vykázala účetní položky ze specifických hledisek účetnictví a při použití výsledku hospodaření předchozího roku 2009 v roce 2010 a splnila podmínky dané smlouvami s poskytovateli dotací.

Audit zahrnuje ověření účetních záznamů a dalších informací prokazujících údaje v účetnictví a účetní závěrce a posouzení účetních postupů, použitých sdružením při vedení účetnictví a sestavení závěrky zejména s ohledem na dotované programy. Při auditu byla ověřována tato specifická hlediska:

1. ověření správné výše nákladových položek účetní jednotky za ověřované účetní období v rámci dotovaných programů
2. přezkoušení přiměřenosti výše jednotlivých nákladových položek
3. prověření účelného vynaložení peněžních prostředků zejména v dotovaných programech
4. ověření souladu rozhodnutí správní rady o užití výsledku hospodaření za minulé účetní období se zaúčtováním v ověřovaném období

Domnívám se, že provedený audit dává přiměřený podklad pro vyslovení výroku.

Podle mého názoru účetní závěrka a vyúčtování nákladů v dotovaných programech ve všech významných ohledech poskytuje

věrný a poctivý obraz

finanční pozice, vykazovaného výsledku hospodaření s dotacemi a výsledku hospodaření jako celku a vlastního jmění občanského sdružení SANANIM ke dni 31.12.2010 v souladu se zákony a účetními předpisy platnými v České republice a podmínkami poskytování dotací.

Sdružení vykázalo za rok 2010 kladný výsledek hospodaření díky příspěvkům soukromých osob, vlastních služeb v hlavní činnosti a prodeji výrobků pocházejících z terapeutických prací klientů.

Výše nákladových a výnosových položek sdružení v účetním období roku 2010 byly přiměřené náplni činnosti a činnosti v jednotlivých programech a běžnému provozu sdružení a nutné obnově a rozšíření majetku a prostředků nutných k provádění předmětu činnosti.

Peněžní prostředky byly vynakládány účelně a hospodárně v souladu s ideou náplně hlavní činnosti a posláním sdružení.

Výsledek hospodaření za rok 2009, stejně jako výsledek hospodaření za rok 2010 nebyl použit v roce 2010 a 2011 do doby vydání této zprávy na jiné účely, než na náklady na hlavní činnost, běžný provoz sdružení a vlastní investice a na investice, na které byly poskytnuty finanční prostředky soukromé společnosti.

Ing. Jan Harapes
auditor
osvědčení č. 1420
Troilova 5/437, 108 00 Praha 10

V roce 2010 nás **podpořili**

Generální partner

Nadace České spořitelny

Partneři

Nadace Sirius

Metrostav, a. s.

Pižeňský Prazdroj, a. s.

B. Braun Medical, s. r. o.

Česká spořitelna, a. s.

Karel Schwarzenberg

Johnson&Johnson, s. r. o.

Cygni Software, a. s.

Státní instituce, města, obce, místní úřady

Úřad vlády ČR a Rada vlády pro koordinaci
protidrogové politiky

Evropský sociální fond, rozpočet MHMP
a státní rozpočet ČR

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Ministerstvo spravedlnosti ČR

Ministerstvo školství, mládeže
a tělovýchovy ČR

Ministerstvo zdravotnictví ČR

Magistrát hlavního města Prahy

Úřad Městské části Praha 1

Úřad Městské části Praha 2

Úřad Městské části Praha 7

Úřad Městské části Praha 13

Krajský úřad Jihočeského kraje

Nadace, společnosti, soukromé osoby

Advanced Risk Management, s. r. o.

Aleš Holásek, L-Foto

Ing. Dudorkin Jiří

Klapalová Zdenka

MUDr. Kaislerová Marta

Nadace Život umělce

Sbor křesťanského společenství

Praha-západ

STOMIX CZ, s. r. o.

Děkujeme všem a jistě i dalším, na které jsme mohli nechtěně zapomenout.

Věcné dary

A.N.O.
ECOM CZ, a. s.
Koberec Breno
Nadace Auxilia
Nakladatelství Portál
Nike European Operations
Netherlands B.V.
UDCG Praha, s. r. o.
ÚMČ Praha 2

Nákupem keramiky z dílny SANANIM Charity Shop nás podpořili

Hypokramed, s. r. o.
Česká spořitelna, a. s.
T-Mobile Czech Republic, a. s.
CYGNI SOFTWARE, a. s.
Krajský úřad Středočeského kraje
Úřad Městské části Praha 1
Úřad Městské části Praha 8
Telefónica O2 Czech Republic, a. s.
Amatérská divadelní asociace, Praha
Hospicové občanské sdružení Cesta domů
Vhled, o. s.
Galerie Vážka
Chateau St. Havel – wellness & golf hotel
Eliášův obchod
Borůvka, o. s.
Secar Bohemia, a. s.
Synovate, s. r. o.
MŠ Drahaňská

Spolupracující firmy

Agentura ProVás, s. r. o.
Agropodnik Písek – AGPI
Blue & Green Catering Production, s. r. o.
Boomerang, s. r. o.
CDV služby, s. r. o.
Ekofarma Budkov
e4you, s. r. o.
Logosign, a. s.
RAMAGO.NET, s. r. o.
Vod-dog
Zahrada Čimelice

Spolupracující zahraniční organizace

A-Clinic Foundation
AMOC DHV
Beckley Foundation
Correlation Network
Cranstoun Drug Services ENDIPP
DrugScopeEuro-Methwork
European Forum for Urban Safety EFUS
FESAT
HOPS Macedonia
HUNI
IHRD
International Drug Policy Consortium
Medical College of Wisconsin
MONAR Krakov
OZ Odysseus
Open Society Institute
Prevnet
Trimbos Institute
UTRIP Slovenia
Verein Wiener Sozialprojekte
Villa Maraini Foundation
WFTC

Děkujeme
dárcům
a partnerům

GENERÁLNÍ PARTNER:

SNADACE
ČESKÉ SPOŘITELNY

PARTNEŘI:

NADACE
SIRIUS

METROSTAU

Přízeňský Prazdroj

B | BRAUN
SHARING EXPERTISE

ČESKÁ SPOŘITELNA

Johnson & Johnson s.r.o.

CYJNI
software

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

Kontakty

PORADENSKÁ LINKA: 283 872 186

Název: SANANIM, o. s.

Sídlo: Ovčí hájek 2549/64A, 158 00 Praha 13

Telefon: 284 822 872

Fax: 266 315 306

Internet: www.sananim.cz

E-mail: office@sananim.cz

IČO: 00496090

Bankovní spojení

KB Praha 9, Českomoravská 2408/1a

Číslo účtu: 13038091/0100

Statutární zástupce

PaedDr. Martina Richterová Těminová
předsedkyně správní rady

Správní rada

PaedDr. Martina Richterová Těminová (předsedkyně)

Martin Hulík (místopředseda)

MUDr. Jakub Minařík (místopředseda)

Mgr. Štěpánka Čtrnáctá

Martin Větrovec

Kontrolní komise

Patrik Folíř

Mgr. Barbora Orliková

Miroslav Zachariáš

Výkonný ředitel

Mgr. Jiří Richter

Kancelář sdružení a sídlo o. s. SANANIM

Ovčí hájek 2549/64a, 158 00 Praha 13

tel.: 284 822 872, fax: 266 315 306

e-mail: office@sananim.cz

Terénní programy

Na Zderaze 11, 120 00 Praha 2

tel.: 224 920 577, gsm: 603 209 948, fax: 266 315 306

e-mail: street@sananim.cz

Kontaktní centrum

Na Skalce 15, 150 00 Praha 5

tel.: 283 872 186, fax: 283 872 258

e-mail: kacko@sananim.cz

Centrum ambulantní detoxifikace a substituce

Spálená 12, 110 00 Praha 1

tel.: 222 924 245, fax: 266 315 306

e-mail: cadas@sananim.cz

Terapeutická komunita Karlov

Karlovy 3, Smetanova Lhota, 398 04 pošta Čimelice

tel.: 382 229 655, 382 229 692, fax: 382 229 694

e-mail: karlov@sananim.cz

Terapeutická komunita Němčice

Zámek 1, 387 19 Němčice u Volyně

tel./fax: 383 396 120

e-mail: nemcice@sananim.cz

Denní stacionář

Janovského 26, 170 00 Praha 7

tel.: 220 803 130, 220 800 041, fax: 266 710 489

e-mail: stacionar@sananim.cz

Doléčovací centrum

Ovčí hájek 2549/64a, 158 00 Praha 13

tel.: 251 614 070, fax: 266 315 306

e-mail: aftercare@sananim.cz

Poradna pro rodiče

Školská 30, 110 00 Praha 1

tel.: 284 824 234, gsm: 739 268 527, fax: 284 824 235

e-mail: ctrnacta@sananim.cz

Pracovní a sociální agentura

Štítného 710/30, 130 00 Praha 3

tel.: 222 954 098, fax: 266 315 306

e-mail: agentura@sananim.cz

Centrum pro osoby v konfliktu se zákonem

Sokolská 26, 120 00 Praha 2

tel./fax: 271 752 076, gsm: 775 766 706

e-mail: vezeni@sananim.cz

Drogové informační centrum

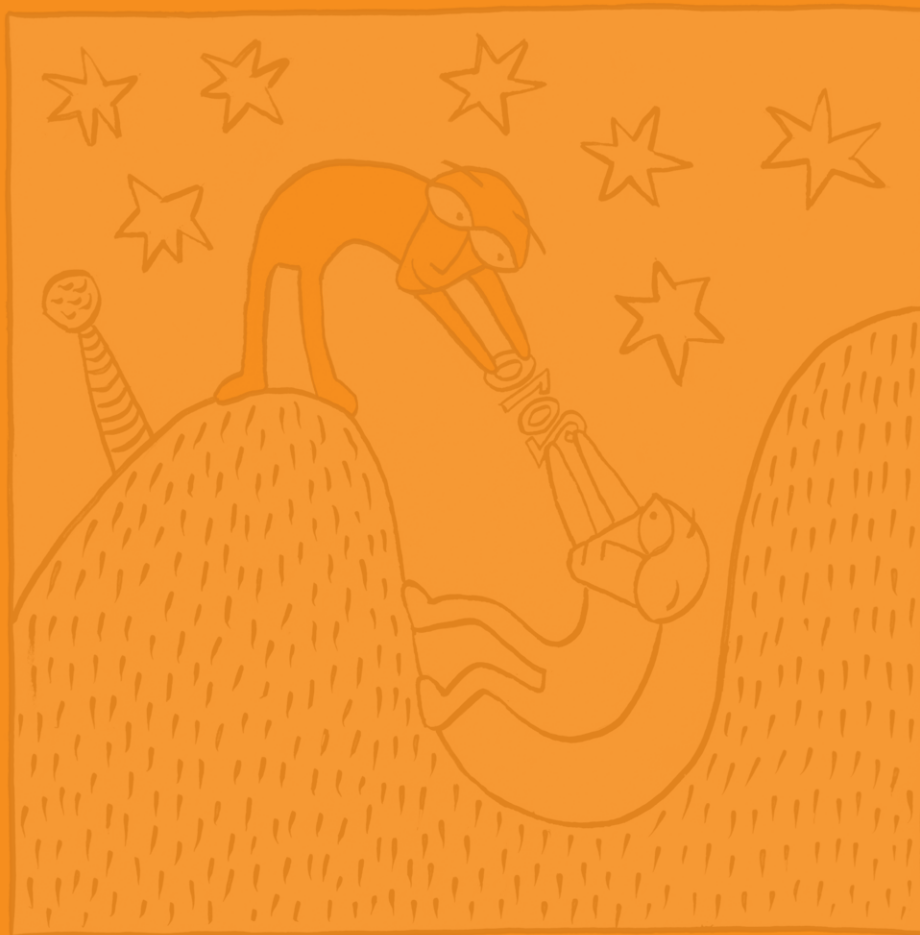
Ovčí hájek 2549/64a, 158 00 Praha 13

tel.: 284 825 817, fax: 266 315 306

e-mail: dic@sananim.cz

Poradenská linka: 283 872 186

2011 © o. s. SANANIM; redakce: textů PhDr. Veronika Maxová; ilustrace: Markéta Křečková; grafický design a sazba: Jan Tippman; tisk: BCS, s. r. o.

www.drogovaporadna.cz + www.drogovyserver.cz + www.primarniprevence.cz + www.sananim.cz